

**STUDIE
PROVEDITELNOSTI
EUROINSTITUTU
- I. ETAPA**

**HLÁŠENÍ Z WORKSHOPŮ VĚNOVANÝCH PRACÍM
NAD VYTVOŘENÍM MEZÍNÁRODNÍHO
PORADENSKÉHO A ŠKOLÍCÍHO CENTRA - EUROINSTITUTU
V EUROREGIONU TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO**

Cieszyn, 2010 r.

© Copyright by Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci Olza v Cieszynie

ISBN 978-83-89796-47-9

Autoři:

Marek Olszewski / Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” w Cieszynie
Bogdan Kasperek / Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” w Cieszynie
Agnieszka Olszewska / Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” w Cieszynie
Anna Lewczuk / Biuro Współpracy Dolnego Renu i Województwa Śląskiego
Anne Thevenet / Euro-Institut Kehl Strasbourg
Hynek Böhm / Institut EuroSchola v Třinci

Konsultace:

Agnès Carapito / Conseil Général du Bas-Rhin
Markus Obrecht / Eurodistrict Strasbourg-Ortenau
Jürgen Oser / Regierungspräsidium de Freiburg
Marc Mackowiak / Conférence du Rhin supérieur
Václav Laštůvka / Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska
Bożena Mendrek-Gańczarczyk / Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Michał Domagała / Urząd Miasta w Jastrzębiu-Zdroju
Joanna Gorzelak / Urząd Miasta w Jastrzębiu-Zdroju
Danuta Koenig / Urząd Miasta w Ustroniu
Wiesław Legierski / Urząd Gminy w Istebnej
Piort Kijański / Fundacja Jastrzębski Inkubator Przedsiębiorczości
Edyta Limanowska / Fundacja Jastrzębski Inkubator Przedsiębiorczości

Příklad dokumentace použité ve Studii z francouzštiny:

Agnieszka Olszewska, Anna Lewczuk

Fotografie:

Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Euro-Institut Kehl Strasbourg

Vydavatel:

Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” w Cieszynie,
Rynek 18, 43-400 Cieszyn

Grafické zpracování:

Henryk Jasiński

Tisk:

Interfon Sp. z o.o., ul. Olszaka 5, 43-400 Cieszyn

Děkujeme doktoru Joachimowi Beckovi, řediteli Euro-Institutu Kehl Strasbourg, za laskavost a angažovanost v iniciativě pro vznik mezinárodního poradenského a školicího centra v Euroregionu Těšínského Slezska.

Publikace je spolufinancována z rozpočtu Slezského vojvodství
v rámci realizace úkolu: „Studie proveditelnosti EuroInstitutu PL-CZ (první etapa)
- Organizace mezinárodních workshopů”

OBSAH

Úvod	4
1. Euro-Institut jako modelový příklad školící a poradenské organizace v rámci přeshraniční spoluprácej	7
1.1. Motivy založení Euro-Institutu a historie jeho fungování	8
1.2. Orgány	9
1.3. Způsoby financování činnosti	10
1.4. Spolupráce s partnery.....	11
1.5. Personál	13
1.6. Dosavadní profil činnosti Euro-Institutu	14
1.7. Nové směry činnosti jako reakce na měnící se prostředí	16
2. Přeshraniční spolupráce přeshraniční v regionech jižního Polska - současný stav a perspektivy do budoucnosti	18
2.1. Úvodní identifikace problémů a potřeb spojených s přeshraniční spoluprací na jihu Polska - příklad Euroregionu Těšínské Slezsko	18
2.2. EuroInstitut jako odpověď na problémy a potřeby institucí spojených s přeshraniční spoluprací Polska, Česka a Slovenska	21
2.2.1. EuroInstitut - nejvyšší kvalita poskytovaných služeb v oblasti školení a v rámci přeshraniční problematiky	23
3. Etapy tvoření EuroInstitutu v polsko-česko-slovenském pohraničí	24
3.1. Identifikace překážek a potřeb spojených s přeshraniční spoluprací v polsko-česko-slovenském pohraničí	25
3.2. Identifikace partnerů EuroInstitutu	25
3.3. Budování partnerství a management tohoto - Euroinstitut jako síť různých subjektů	30
3.4. Realizace společných projektů poradenství a školení v oblasti přeshraniční problematiky - testování partnerství	32
3.5. Založení EuroInstitutu jako evropského seskupení územní spolupráce	36
4. Financování	38
Shrnutí	40

ÚVOD

Přeshraniční spolupráce je jedním z nejdůležitějších prvků mezinárodní spolupráce, protože umožňuje odstraňování bariér vyplývajících z existence státních hranic a tvorbu „mostů“ mezi spolu sousedícími zeměmi¹. Tvoří také podmínky podporující ožívování života lokální a regionální komunity, a to jak v materiální oblasti - v podobě hospodářského rozvoje, tak i nemateriální - kde dochází ke změnám postojů vůči partnerovi, které dříve byly nedůvěřivé anebo dokonce nepřátelské. Prostřednictvím přeshraniční spolupráce dochází k procesům socialisace vnějších vztahů státu tím, že se učíme být tolerantní vůči kulturním, etnickým a náboženským rozdílům souseda. Přeshraniční spolupráce plní také podstatnou roli v rámci přeměny mezinárodních vztahů, tím že minimalisuje anebo eliminuje antagonismy a resentimenty a přičiňuje se k tomu, že umíme využívat vzájemnou kooperaci institucí nacházejících se na obou stranách hranice². Zdůvodnění účelnosti zavedení přeshraniční spolupráce nejuvýstižněji vyjadřuje preambule Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů, ve které mimo jiné bylo akcentováno, že (...) přeshraniční spolupráce napomáhá ve zmírňování nepříznivých následků existence hranic, jež jsou „šrámy historie“, jakož i v překonávání následků lokalisace příhraničních oblastí na národních okrajích států a slouží ke zlepšení životních podmínek tam žijícího obyvatelstva (...)³.

Spolupráce lokálních a regionálních komunit překračující státní hranice vznikla v Západní Evropě v padesátých letech 20. století. Jejím průkopníkem byly regiony z německo-francouzského, holandsko-německého a norskó-švédsko-finského pohraničí. V některých západoevropských zemích a státech bloku Středovýchodní Evropy byla přeshraniční spolupráce zahájena mnohem později, teprve v osmdesátých letech minulého století, což vyplývalo s politických změn a z rozvoje demokracie, který se v těchto zemích obnovil teprve v tomto období. Zájem o přeshraniční spolupráci se v Polsku projevil o deset let později, proces euroregionalizace zahájil Euroregion Nysa⁴. V poměrně krátkém časovém období na všech polských hranicích vzniklo a nyní funguje 17 euroregionů.

Jedním z klíčových článků přeshraniční spolupráce jsou kromě euroregionálních struktur profilované instituce založené za účelem realizace přesně vymezených úkolů. Tyto subjekty působící ve veřejném prostoru doplňují aktivity provozované euroregiony, zároveň podporují integraci komunit obývajících obě strany hranice⁵. Modelovým příkladem organizace tohoto typu je nacházející se v městě Kehl (Bádensko-Württembersko) Euro-Institut - „neutrální platforma“ spolupráce, stanovící spojník mezi institucemi francouzské a německé části pohraničí, využívající školení i poradenství k realizaci svých cílů⁶.

¹ *Euroregiony na granicach Polski 2007*, Główny Urząd Statystyczny we Wrocławiu, Wrocław 2007, s. 14.

² M. Gola, *Možliwosci współpracy ponad granicami - co zyskujemy dzięki euroregionom* [w:] *Horní Slezsko a Severní Morava jako silný region Střední Evropy - Sborník z druhého Česko-polského pracovního semináře - Komorní Lhotka 17.2.-18.2.2000*, Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava/Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Ostrava 2000, s. 47.

³ *Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych - nowelizacja*, SERG, Gronau 2004, s. 3.

⁴ Z. Szymła, *Regionalna współpraca przygraniczna w Europie* [w:] *Regionální spolupráce '99 - Sborník z mezinárodní konference konané ve dnech 19.-21.5.1999*, Slezská Univerzita Opava/Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa w Katowicach, Karviná 1999, s. 267.

⁵ M. Olszewski, *Koncepcja powstania międzynarodowego ośrodka doradczo-szkoleniowego EuroInstytutu PL-CZ*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2009, s. 4.

⁶ Tamtéž.

Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” (Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci „Olza”) - polský partner dohody s názvem „Euroregion Těšínské Slezsko” se kromě mnoha svých statutárních činností spojených s meziregionální spoluprací, díky kterým existuje nejen možnost výměny představitelů místní správy, informací a zkušeností, věnuje rovněž předávání know-how z partnerských regionů a přizpůsobení polským podmínkám (na úrovni regionu). Sdružení od r. 2004 aktivně spolupracuje s francouzsko-německým regionem Regio Pamina (od r. 2008 Eurodistrikt Regio Pamina), tím, že osobně realizuje anebo podporuje akce různého druhu, které mohou přinést pozitivní efekt v místě působnosti a jejichž inspirace pochází ze zahraničí - z Eurodistriktu (a z německých a francouzských partnerských institucí, s nimiž Eurodistrikt spolupracuje). Z mnoha mezinárodních iniciativ a projektů realizovaných dosud v rámci vzájemné spolupráce mezi oběma strukturami lze např. vyjmenovat:

- účast představitelů Euroregionu Těšínské Slezsko na studijní návštěvě v Regio Pamina - r. 2004.;
- účast představitelů Regio Pamina na studijní návštěvě v Euroregionu Těšínské Slezsko - r. 2004;
- společná účast delegace představitelů Euroregionu Těšínské Slezsko, Euroregionu Beskydy, Euroregionu Silesia a Regio Pamina na mezinárodní konferenci „Slezské Euroregiony”, kterou organizoval Euro-Institut v sídle Rady obcí a regionů v Strasbourgu - r. 2005;
- projekt „Raduj se z Těšína - zahrada dvou břehů” (inspirovaný projektem kultivace břehů řeky Rýn na území měst Kehl a Strasbourg), v rámci něhož byla zpracována koncepce kultivace a obhospodaření území na obou stranách řeky Olše, s předpokladem vzniku společné česko-polské rekreační a sportovní infrastruktury pro obyvatele Těšína a Českého Těšína - 2006/2007;
- účast Sdružení regionálního rozvoje a spolupráce „Olza” na přípravě informační brožurky věnované spolupráci Euroregionu Těšínské Slezsko a Euroregionu Silesia s Regio Pamina, která byla vydána Regio Pamina - r. 2007;
- projekt „Inforeg 2006” (inspirovaný více než 15 let fungujícím francouzsko-německým Infobestem), díky němuž novou funkci získal informační systém Inforeg 2000, tím že vytvořil přeshraniční, polsko-českou síť institucionální spolupráce podpořené informací - 2006/2008;
- projekt „Infotour”, v rámci něhož byla zahájena spolupráce mezi Sdružením pro regionální rozvoj a spolupráci „Olza” a Turistickou agenturou Vis-a-Vis a byla zahájena propagace turistických produktů Euroregionu Těšínské Slezsko v Eurodistriktu Regio Pamina - 2006/2008;
- účast Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci „Olza” na přípravě projektu hospodářské spolupráce s Řemeslnickou komorou v Karlsruhe z programu Interreg IVC - 2008;
- účast představitelů Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci Olza na mezinárodní konferenci v Kehl, která byla spojena s 15. výročí činnosti Euro-Institutu - 2008;

- účast představitele Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci „Olza” na mezinárodní konferenci v Strasbourgu, věnované příhraniční spolupráci, kterou organizovala Univerzita v Strasbourgu a Euro-Institut - 2009⁷.

Díky společným iniciativám tohoto druhu vznikl další nápad - vytvoření prvního EuroInstitutu ve Středo-východní Evropě, který by plnil podobné funkce jako organizace v Kehl, ale ve vztahu k polsko-česko-slovenskému pohraničí⁸. První činnosti směřující tímto směrem iniciovalo v loňském roce Sdružení „Olza” ve spolupráci s Institutem EuroSchola. Zorganizovali mezinárodní seminář s účastí představitelů Euro-Institutu Kehl Strasbourg, Evropského Parlamentu, Slezského vojvodského úřadu, Hejtmanského úřadu Slezského vojvodství, Kanceláře pro spolupráci Dolního Rýnu a Slezského vojvodství, Institutu EuroSchola, Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci Olza, euroregionálních pracovních skupin z polské strany Euroregionu Těšínské Slezsko a odborníků z České republiky. Efektem semináře byla příprava koncepčního dokumentu, který obsahoval předlohy týkající se založení a fungování budoucího EuroInstitutu.

Pokračováním aktivit zahájených na mezinárodním semináři byl projekt „Studium proveditelnosti EuroInstitutu PL-CZ (první etapa) - organizace mezinárodních workshopů”, realizovaný v tomto roce. Hlavní práce se soustředily na přípravě čtyř dílen určených různým skupinám účastníků, které by umožnily poskytnout odpovědi na základní otázky spojené se způsobem tvorby mezinárodního školícího a poradenského střediska a ověřit deklarace zapsané v Koncepci. První dílny se zúčastnili představitelé euroregionálních pracovních skupin z Euroregionu Těšínské Slezsko, druhé představitelé polských a českých samospráv tvořících Euroregion, třetí představitelé organizací z francouzsko-německého pohraničí, které byly a jsou angažovány na vzniku a fungování Euro-Institutu Kehl Strasbourg, zatímco čtvrté představitelé polských a českých poradenských a školících institucí, vědeckých pracovišť, oborových lídrů, čili institucí a osob, které by se mohly zapojit do činnosti budoucího EuroInstitutu.

Studie je jedním z výsledků organizování mezinárodních workshopů, a zároveň je to další krok směrem k zahájení úsilí k vytvoření prvního EuroInstitutu v této části Evropy.

⁷ *Oferta Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” realizacji zadania publicznego - Studium Wykonalności EuroInstitutu PL-CZ (etap pierwszy) - organizacja międzynarodowych warsztatów - w dziedzinie działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Katowice 2010, s. 4-5.

⁸ Nejprve bylo přijato to, že EuroInstitut bude svou činností zahrnovat polsko-české pohraničí.

1. EURO-INSTITUT JAKO MODELOVÝ PŘÍKLAD ŠKOLÍCÍ A PORADENSKÉ ORGANISACE V RÁMCI PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

Institut pro přeshraniční spolupráci (Euro-Institut) je dvojkulturní, francouzsko-německou strukturou, jež se zabývá ustavičným vzděláváním a školením, má dvojnárodní a dvojjazyčný tým pracovníků. Je to svého druhu „neutrální platforma“ spolupráce, jsoucí pojátkem mezi různými institucemi francouzské a německé části pohraničí⁹. Organizace fungující od roku 1993 v městě Kehl (region Bádensko-Württembersko) má za úkol zlepšování přeshraniční

EURO-INSTITUT SE NACHÁZÍ V KEHL - NA HRANICI - V MÍSTĚ, KDE JE NEJVĚTŠÍ KONCENTRACE PROBLÉMŮ

spolupráce mezi Francií a Německem tím, že provozuje činnost spojenou se vzděláváním a školením, se zřetelem na realizaci veřejných zadání; přispívá k řešení problémů vyplývajících z různých politicko-správních a strukturálních systémů obou stran francouzsko-německého pohraničí; odstraňuje bariéry různého druhu a nabádá francouzské a německé veřejné subjekty k činnosti ve prospěch regionální spolupráce, v tom přeshraniční; a také k rozvoji nástrojů a metod spolupráce, které mohou být použity na území jiných pohraničních regionů Evropy¹⁰.

Euro-Institut realisuje svůj cíl tím, že organizuje školení, dílny a poradenství spojené s regionálním rozvojem; zpracovává diagnózy, expertízy, studie, koncepce a strategie a provádí výzkum, sloužící zvyšování jakosti správy rozvoje regionu; a to tím, že spolupracuje s institucemi a subjekty zabývajícími se výzkumem a zaváděním do praxe v oblasti problematiky regionálního rozvoje; že propaguje znalosti a výměnu zkušeností týkajících se regionální problematiky s organizacemi působícími ve státech Evropské unie, iniciuje konference, semináře a studijní cesty; provozuje vydavatelskou činnost a knihovnu a odbornou čítárnu věnovanou regionální problematice¹¹. Euro-Institut navíc umožňuje organizacím z různých prostředí vykonávání společné práce, s využitím nástrojů spojených s interkulturním managementem; rozvíjí specifické metody a nástroje školení v oblasti přeshraniční problematiky; účastní se mezinárodní sítě spolupráce (Evropa, MOT, PEAP, Kompetenční centrum, Rada Evropy, Universita věd o administraci Speyera, atd.); předává a rozšiřuje know-how a nejlepší praxi v Evropě a dodává technickou pomoc jiným příhraničním regionům fungujícím na evropském kontinentu¹².

⁹ J. Beck, *Multimediální prezentace. Cross-border cooperation: a laboratory for European integration*, 30 marca 2009 Bruxelles, Bruxelles 2009.

¹⁰ *Digitální materiály z mezinárodního semináře: Koncepcja powstania EuroInstytutu PL-CZ, 29-30 října 2009 r. Cieszyn, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2009.*

¹¹ *Oferta Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” realizacji zadania publicznego - Międzynarodowe seminarium: Koncepcja powstania EuroInstytutu PL-CZ - w dziedzinie działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Katowice 2009, s. 4.*

¹² J. Beck, *Multimediální prezentace. Cross-border cooperation: a laboratory for European integration...op. cit.*

1.1. MOTIVY ZALOŽENÍ EURO-INSTITUTU A HISTORIE JEHO FUNKOVÁNÍ

Autorem a zakladatelem Euro-Institutu byl profesor Ewald Eisenberg - tehdejší ředitel Vysoké školy administrace v Kehl, tehdy osoba odpovídající za francouzsko-německé vztahy a kontakty. Začaly se na něho obracet místní samosprávy s prosbou, aby byly zahájeny formální úkony spojené se zahájením školení a poradenství pro francouzské a německé úředníky v oblasti přeshraniční problematiky¹³. Když zájem o aktivity tohoto druhu vzrostl natolik, že mělo již smysl se tím zabývat soustředěně, profesor Eisenberg v souladu s universitní logikou navrhl utvoření kurzů, které by v první řadě reflektovaly správně-kulturní otázky. Jenže nebyl s to nalézt finanční zdroje pro školící program, který vytvořil. Nejlepším řešením se ukázal být Operační program I, v rámci kterého byly dostupné fondy na činnost tohoto druhu. Profesor nejprve provedl výzkum, aby získal odpověď na otázku, zda je potřebné založení instituce zaměřené na vedení školení spojených s lepším poznáním široce pojaté problematiky země souseda. Zorganizoval proto celou řadu setkání, která byla ukončena společnou konferencí, a kterých se účastnili především lidé z místní samosprávy, organizace všeho druhu zabývajících se školením a vzděláváním, university a střediska zabývajících se odborným vzděláváním veřejné správy. Výsledky výzkumu jednoznačně potvrdily tezi, že založení instituce tohoto druhu je potřebné¹⁴.

Euro-Institut ve chvíli zahájení své činnosti byl umístěn v budově Vysoké školy administrace v Kehl. Dnes už má své sídlo v jedné z městem obnovených budov, kde se nacházejí instituce přeshraniční spolupráce - Konference Horního Rýnu, Trojnárodní Metropolitní region, Síť energie, Infobest, Euro-Info - Spotřebitelé. Tyto organizace, spolu s Euro-Institutem od roku 2004 tvoří Centrum kompetencí pro přeshraniční a evropské záležitosti¹⁵.

V období let 1993-2003 Euro-Institut fungoval jako Evropské seskupení hospodářských zájmů (*angl. EIEG*) - jediná právní forma, která v tehdejších obdobích umožňovala partnerům realizaci podniku tohoto druhu. V letech 1993-1995 byla organizace financována z prostředků Interregu I, zatímco v období 1996-1999 z prostředků Interregu II. Stejně tak v prvním, jako i v druhém případě spolufinancování činilo 50%. Zbytek zajišťovala francouzská a německá strana, a za správu financí odpovídal Euro-Institut. V roce 1999, kdy se vyčerpaly možnosti financování Euro-Institutu z fondu Interregu, byla založena skupina externích expertů, jejichž úkolem bylo provést evaluaci dosavadního fungování institutu. Výsledkem tohoto výzkumu bylo zpracování zprávy, v níž byla konstatována nutnost změny orientace činnosti Euro-

¹³ Vyplyvalo to ze skutečnosti, že rok 1993 pro pohraničí Francie a Německa byl rokem, kdy se otevřely hranice, proto došlo ke zvětšení pohybu obyvatel z jedné strany na druhou. Efektem tohoto procesu byly jevy, které se dříve nevyskytovaly a nebyly tudíž ani analyzovány, a na které organizace fungující v oblasti francouzsko-německého pohraničí neznaly odpovědi; nedokázaly se jim postavit. *Digitální materiály z mezinárodního workshopu konajícího se v rámci projektu „Studium Wykonaności EuroInstytutu PL-CZ (etap pierwszy) - organizacja międzynarodowych warsztatów”, 14-15 października 2010 r. Kehl, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Kehl 2010.*

¹⁴ *Digitální materiály z Mezinárodního semináře : Koncepcja powstania EuroInstytutu PL-CZ...op. cit.*

¹⁵ *Digitální materiály z III. Mezinárodní dílny konající se v rámci projektu „Studium Wykonaności EuroInstytutu PL-CZ (etap pierwszy) - organizacja międzynarodowych warsztatów”, 14-15 października 2010 r. Kehl, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Kehl 2010.*

Institutu, minimalizace vedení badatelských aktivit, zahájení části platných školení a větší zaangažování institutu v získávání prostředků z vnějších zdrojů. podstatné bylo rovněž i to, že samosprávy pozitivně přistoupily k otázce finanční podpory Euro-Institutu.

Od roku 2004 do současné doby Euro-Institut působí jako Lokální seskupení přeshraniční spolupráce (*franc. GLCT*), které vzniklo na základě smlouvy z Karlsruhe a je prvním GLCT vytvořeným v regionu Bádensko-Württembersko¹⁶.

MĚSTO KEHL VYTVOŘILO PŘÍZNIVÉ PODMÍNKY PRO INSTITUCE ZABÝVAJÍCÍ SE PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRACÍ, ABY TYTO ZDE UMÍSTILY SVÉ SÍDLO

ORGANIZACE PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE JSOU V JEDNÉ BUDOVĚ, COŽ ZNAČNĚ ULEHČUJE SPOLUPRÁCI MEZI NIMI, A OBČANŮM UMOŽŇUJE RYCHLEJŠÍ DOSTUPNOST INSTITUCÍ, KTERÉ HLEDAJÍ

INSTITUCE PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNĚ PROPAGUJÍ JAKO KOMPETENČNÍ CENTRUM PŘESHRAŇIČNÍCH A EVROPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ

1.2. ORGÁNY

Orgány Lokálního seskupení přeshraniční spolupráce jsou: Členské shromáždění, předseda a místopředseda. Shromáždění se skládá ze sta představitelů samospráv a členských organizací Euro-Institutu (50 francouzských a 50 německých), jejichž hlasy byly rozděleny následovně¹⁷:

- Spolková země Bádensko-Württembersko - 30 hlasů;
- Region Alsasko - 25 hlasů,
- Městské společenství Strasbourgu - 15 hlasů,
- Departament Dolního Rýnu - 10 hlasů,
- Okres Ortenau - 10 hlasů,
- Město Kehl - 10 hlasů.

Kdyby do Euro-Institutu přistoupili noví členové, rozdělení hlasů mezi francouzskou a německou stranou by muselo být zváženo nově, tak aby byla zajištěn parita. Přijetí nových členů je možné, pokud s tím bude souhlasit 2/3 představitelů Shromáždění seskupení.

Shromáždění ze svých řad volí předsedu a místopředsedu. Je nutné, aby kandidáti na výše uvedené funkce pocházeli z jiných národností¹⁸.

¹⁶ Digitální materiály z Mezinárodního semináře : *Koncepcja powstania EuroInstitutu PL-CZ...*op. cit.

¹⁷ Par. 7, Pkt. 3, *Statuts du Groupement local de coopération transfrontalière «Institut pour la Coopération transfrontalière/ Euro-Institut» du 7.02.2003*, Euro-Institut, Kehl 2003, tlum. A. Nowak.

¹⁸ Par. 7, Pkt. 4, 10, *Statuts du Groupement local de coopération transfrontalière «Institut pour la Coopération transfrontalière/ Euro-Institut» du 7.02.2003*, Euro-Institut, Kehl 2003, tlum. A. Nowak.

1.3. ZPŮSOBY FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI

Členské příspěvky samospráv kryjí takřka celý rozpočet organizace. Zbytek je doplněn komerčními školícími činnostmi. Výměnou za spoluúčast v udržování Euro-Institutu se pracovníci samospráv mohou bezplatně účastnit školení z katalogu školení, neplatí některé náklady na přípravu školení, dostávají preferenční sazby v rámci zpracování různých strategií, plánů, studií a pod.¹⁹ Roční členský příspěvek činil pro:

- Spolková země Bádensko-Württembersko (v podobě zpřístupnění personálu a místností - souměrně s výší částek platných v roce 2000) - 204.515,00 EUR,
- Region Alsasko - 71.580,19 EUR,
- Městské společenství Strasbourgu - 40.903,40 EUR,
- Departamentu Dolního Rýnu - 31.000,00 EUR,
- Okres Ortenau - 5.000,00 EUR,
- Město Kehl - 5.000,00 EUR²⁰.

Pokud se vyskytne taková potřeba, tak členové zaplatí dodatečný příspěvek, který je pak redistribuován následovně²¹:

- Spolková země Bádensko-Württembersko - 57,12 %,
- Region Alsasko - 20,00%,
- Městské společenství Strasbourgu - 11,42%,
- Departament Dolního Rýnu - 8,66%,
- Okres Ortenau - 1,40%,
- Město Kehl - 1,40%.

Fot. 1. Budova, ve které je Kompetenční centrum evropských a přeshraničních záležitostí.

Zdroj: J. Beck, *Multimediální prezentace. Cross-border cooperation: a laboratory for European integration*, 30. března 2009 Bruxelles, Bruxelles 2010.

¹⁹ *Digitální materiály z Mezinárodního semináře: Koncepcja powstania EuroInstytutu PL-CZ...op. cit.*

²⁰ Par. 13, Pkt. 1, *Statuts du Groupement local de coopération transfrontalière «Institut pour la Coopération transfrontalière/Euro-Institut» du 7.02.2003*, Euro-Institut, Kehl 2003, tłum. A. Nowak.

²¹ Tamtéž.

1.4. SPOLUPRÁCE S PARTNERY

Partnery Euro-Institutu z německé strany jsou: zemská vláda Bádensko-Württembersko, města: Kehl, Achern, Lahr, Oberkirch, Freiburg, Offenburg, Okres Ortenau a Universita užitých věd Kehl. Z francouzské strany partnery organizace jsou: Francouzský stát, Region Alsaska, Departament Dolního Rýnu, Městské společenství Strasbourgu a Univerzita Strasoburg (neúčastní se financování)²². Toto partnerství zohledňuje klíčové instituce utvářející přeshraniční spolupráci v regionu, které mají většinou velké organizační struktury. Nutno zdůraznit, že do procesu tvorby partnerství se nezapojila švýcarská část Konference Horního Rýnu (obr. 1), což je z perspektivy času hodnoceno jako chyba - bylo tak totiž vynecháno jedno z cílových území fungování Euro-Institutu. V praxi to znamená, že ne všechny členské samosprávy Konference jsou partnery Euro-Institutu. Důsledkem je to, že služby nabízené EuroInstitutem nemají akční povahu - cena je srovnatelná s tržní cenou²³

EURO-INSTITUT SE DOPUSTIL CHYBY, KDYŽ NEZAPOJIL ŠVÝCARSKOU ČÁST KONFERENCE HORNÍHO RÝNA DO PARTNERSKÉ SPOLUPRÁCE. OD SAMÉHO ZAČÁTKU BYLO ŽÁDOUCÍ POZVAT KE SPOLUPRÁCI VŠECHNY ORGANIZACE JSOUČÍ POTENCIÁLNÍMI PARTNERY EURO-INSTITUTU

Euro-Institut v rámci managementu partnerské sítě organizuje dvě setkání pro členy financující jeho činnost. První setkání se koná ke konci roku za účelem schválení rozpočtu, druhé na začátku roku za účelem schválení výroční zprávy za předchozí rok. Kromě setkání, kterých se účastní představitelé samospráv, jsou organizována rovněž technická setkání pro úředníky (těchto se účastní vymezená skupina členů), sloužící udržení partnerských vztahů Euro-Institutu s přednášejícími a experty²⁴.

Charakter spolupráce Euro-Institutu s jednotlivými partnery je diferencovaný a závisí na specifických podmínkách a individuálních potřebách každého z nich. V případě Departamentu Dolního Rýnu odborníci delegovaní Radou departamentu se mimo jiné angažují v činnosti pracovní skupiny působící při Členském shromáždění Euro-Institutu, připravují setkání Shromáždění a provádějí evaluace a analýzy aktivit, které provozuje Euro-Institut. Výměnou za to francouzští úředníci dostávají odborné vědomosti týkající se specifík německé správy, a samosprávy tvořící Departament pomoc v nacházení partnera na druhé straně hranice, navázání s ním kontaktu a zahájení spolupráce. Euro-Institut podporuje také svým poradenstvím činnosti (prostřednictvím asistence) pro instituce, jejichž je Departament Dolního Rýnu členem.

Poněkud jinak vypadá spolupráce Euro-Institutu s Konferencí Horního Ránu. Tato spočívá v realizaci některých projektů Euro-Institutu na objednávku Konference a přípravě expertíz a organisování seminářů. Navíc odborníci, kteří patří do pracovních skupin Konference Horního Rýnu, mají možnost účasti na školeních z nabídky Euro-Institutu.

²² J. Beck, *Multimediální prezentace . Cross-border cooperation: a laboratory for European integration...*op. cit.

²³ *Digitální materiály z III. Mezinárodního workshopu konaného v rámci „Studium Wykonalności EuroInstitutu PL-CZ (etap pierwszy) - organizacja międzynarodowych warsztatów”, 14-15 października 2010 r. Kehl, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Kehl 2010.*

²⁴ Tamtéž.

Slibně vypadá spolupráce instituce z Kehl s nově vzniklou přeshraniční strukturou - Eurodistriktem Strasbourg-Ortenau, která byla donedávna francouzsko-německým projektem, a nyní působí jako evropské seskupení územní spolupráce. Eurodistrykt plánuje využít zkušenosti Euro-Institutu, aby ke školení vlastních pracovníků, ke společnému organisování seminářů a konferencí, ke spolupráci v rámci realizace projektu namířeného na občany, k vypracování směrů vlastního rozvoje a ohodnocení dosavadní činnosti²⁵.

Obr. 1. Konference Horního Rýnu - oblast působnosti Euro-Institutu Kehl Strasbourg.

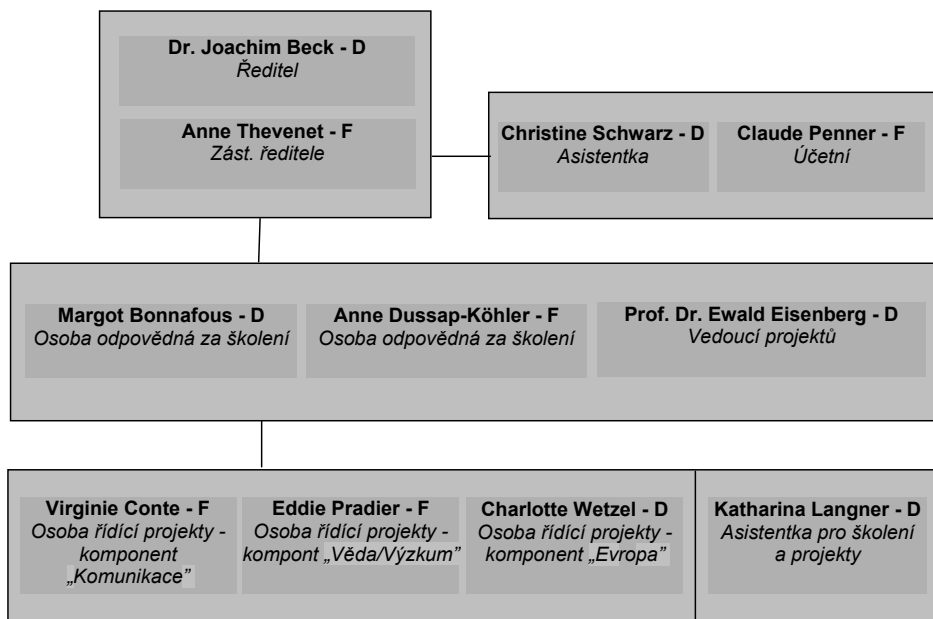
Zdroj: A. Thevenet, *Multimediální prezentace. Dans le cadre de l'Etude de faisabilité pour un Euro-Institut Polono-Tchèque, 14-15 října 2010*, Euro-Institut, Kehl, 2010.

²⁵ Tamtéž.

1.5. PERSONÁL

V Euro-Institutu pracuje dnes 11 osob (9,3 úvazků): Ředitel; zást. ředitele; Asistentka (80% z 1 úvazku); Účetní; Osoba odpovědná za školení (90% z 1 úvazku); Osoba odpovědná za školení (90% z 1 úvazku); Vedoucí projektů (10% z 1 úvazku); Osoba řídící projekty: komponent - „Komunikace“ (60% z 1 úvazku); Osoba řídící projekty: komponent - „Věda/Výzkum“; Osoba řídící projekty: komponent - „Evropa“ asistentka pro školení a projekty (Schéma 1). Z celého personálu střediska 4 osoby (Ředitel, Z-ce ředitele, asistentka pro školení a projekty, Vedoucí projektů) jsou zaměstnanci spolkové země Bádensko-Württembersko prostřednictvím Vysoké školy administrace v Kehl. Další osoby jsou také zaměstnanci spolkové země, ale odměna za jejich práci jde přímo do rozpočtu Euro-Institutu²⁶.

Schéma 1. Organizační struktura Euro-Institutu Kehl Strasbourg (stav k 15. říjnu 2010 r.).

Zdroj: A. Thevenet, *Multimediální prezentace. Dans le cadre de l'Etude de faisabilité pour un Euro-Institut Polono-Tchčque, 14-15 října 2010*, Euro-Institut, Kehl 2010.

²⁶ Digitální materiály z Mezinárodního semináře : *Koncepcja powstania EuroInstytutu PL-CZ...op. cit.*

1.6. DOSAVADNÍ PROFIL ČINNOSTI EURO-INSTYTUTU

Ve výroční zprávě o činnosti Euro-Institutu za rok 2008 je zdůrazněno, že služby které poskytoval, byly adresovány především osobám a subjektům reprezentujícím veřejný sektor, lokálním samosprávám ve Francii, Německu a Švýcarsku, osobám a subjektům ze soukromého sektoru, a také institucím - sdružením aktivně se zabývajícími přeshraniční tematikou. Euro-Institut zároveň provozoval „bodovou“ aktivitu (tzn. nesystémovou, nahodilou) věnovanou transferu vědomostí a dovedností ve vztahu k jiným hranicím Evropy a světa. Použití konkrétních didaktických metod byla závislé stejně tak na cílové skupině, pro kterou to bylo určeno, jako i na jeho povaze²⁷ (tabulka 1).

Tabulka 1. Charakteristika služeb poskytovaných Euro-Institutem Kehl Strasbourg v roce 2008.

PORADENSTVÍ		
I Pilíř	II Pilíř	III Pilíř
Školení z oblasti zdokonalování základních schopností	Školení z oblasti zdokonalování odborných schopností	Školení z oblasti zdokonalování evropských schopností
Cílem tohoto druhu školení je předání vědomostí o fungování veřejné správy jedné země osobám, které pracují v sousední zemi; rozvíjení systémových kompetencí, jazykových; získávání dovedností nezbytných pro interkulturní management přeshraničních projektů.	Tematické školení zaměřené na osoby a subjekty reprezentující profílovanou francouzskou, německou a švýcarskou správu. Srovnávací analýza různých veřejných politik jednotlivých zemí (sousedních) je průvodní myšlenkou navrhovaných seminářů (sousedních zemí).	Nabídka zaměřená na osoby a subjekty reprezentující veřejný sektor, cílem je rozvoj kompetencí vztahujících se k evropské problematice. Osoby zainteresované, navrhovatelé anebo účastníci projektů, se mohou seznámit s různými procedurami a požadavky, které jsou spojené s evropským spolufinancováním. Mohou také konsultovat potíže, jež se vyskytují v rámci etapy zavádění projektů. Euro-Institut navíc navrhuje stáže věnované rozvoji meziregionálních sítí, přeshraničních a evropských sítí a managementu těchto, a také praktická školení (metody, nástroje, nutné pro zavádění strategie na evropské úrovni).

Zdroj: Euro-Institut - Rapport annuel 2008, Euro-Institut Kehl Strasbourg 2008, s. 18-19.

²⁷ Euro-Institut - Rapport annuel 2008, Euro-Institut, Kehl Strasbourg 2008, s. 18.

V roce 2008 se činnost Euro-Institutu soustředila na²⁸:

- Organizaci seminářů realizovaných na objednávku správy, institucí a sdružení (114 dnů);
- Aktivizaci pracovních skupin, řídicích výborů (54 dnů);
- Poradenství pro navrhovatele přeshraničních projektů (33 dnů);
- Vedení otevřených školení s různou tematikou pro zájemce - podle nabídky přístupné v katalogu školení Euro-Institutu (13 dnů);
- Hoštění organizovaných skupin za účelem seznámení s problematikou přeshraniční spolupráce v oblasti Horního Rýnu (11,5 dnů);
- Vedení vnějších školení (9,5 dnů);
- Organizování studijních cest (mimo jiné pro delegaci vyšších úředníků z afrického kontinentu);
- Vedení školení pro představitele Evropské komise.

Široké spektrum činnosti Euro-Institutu v roce 2008 tvořily takové prvky, jako:²⁹:

- tradiční semináře týkající se interkulturní komunikace, věnované hlavně problematice managementu konfliktů; lekce jazyka cizí země souseda s využitím metody e-learningu; hodiny zaměřené na optimalizaci přeshraničních sítí;
- tematické semináře spojené se zdravím a bezpečností pracovníků v zahraničí, obnovitelné zdroje; boj s kriminalitou mládeže; nelegální prací (toto téma si vybral řídicí výbor „policie-spravedlnost-četnictvo“; ochrana zdraví v kontextu pandemie; sanitární spolupráce v pohraničí (diskuse o roli sanitárních služeb sousedících se sebou států se zaměřením na zlepšení spolupráce);
- účast v činnostech managementu interkulturních přeshraničních projektů a přeshraniční spolupráce škol nebo universit;
- spolupráce s jinými strukturami, jejímž účelem je transfer know-how (Katalánsko, německé struktury);
- spolupráce s existujícími sítěmi - mimo jiné s z Eurodistriktem Regio Pamina, ENTO, projekt Leonardo, Univerzitou v Strasbourgu;
- poradenství v oblasti projektů.

V roce 2009 byla příkladná školení v rámci I pilíře zaměřena mimo jiné na management přeshraničních projektů, politicko-správní problematiku Švýcarska, Francie a Německa, přeshraniční spolupráci v oblasti Horního Rýnu. V rámci II pilíře se služby mimo jiné soustředily na problematiku eurodistriktu, přeshraniční spolupráce ve vysokém školství a vědeckých výzkumech, a také otázky veřejného zdraví v příhraničních oblastech. III pilíř zahrnoval celou škálu školení zaměřených na partnery navrhovatelů evropských projektů³⁰.

²⁸ Tamtéž, s. 8-9.

²⁹ Tamtéž, s. 10-14.

³⁰ Tamtéž, s. 22-35.

1.7. NOVÉ SMĚRY ČINNOSTI JAKO REKACE NA MĚNÍCÍ SE PROSTŘEDÍ

Euro-Institut během posledních dvou let provedl rozvahu nad směrem rozvoje služeb, které poskytuje a nad případnou reorientací své činnosti tak, aby byl konkurenční na lokálním trhu a byl s to vyhovět měnícím se potřebám svých klientů. Výsledkem této analýzy byla změna soustředění poskytovaných služeb ze školícího profilu na poradenství (role asistenta) a nárůst aktivity v oblasti evropských sítí spolupráce (tabulka 2).

Tabulka 2. Charakteristika služeb poskytovaných Euro-Institutem Kehl Strasbourg v roce 2010

PORADENSTVÍ/VĚDA		
I Pilíř	II Pilíř	III Pilíř
Projektové školení	Odborné školení	Evropské školení
Školení tohoto druhu jsou zaměřena na problematiku spojenou s: <ul style="list-style-type: none"> • politicko-správním systémem sousední země; • interkulturní komunikací; • managementem přeshraničních projektů; • jazykem souseda (jazykové hodiny ve skupinách po dvou osobách). 	Odborná školení se týkají následujících oblastí: <ul style="list-style-type: none"> • policie - justice; • zdraví a bezpečnost pracovníka v příhraničním pojetí; • veřejná doprava Horního Rýnu; • územní plánování; • zdraví; • politika spojená s mládeží; • kultura. 	Do programu evropských školení patří otázky spojené s: <ul style="list-style-type: none"> • programem Interreg; • managementem sítí; • lobbingem; • zavádění procesu evaluace;
PODPORA INICIATIV A PROJEKTŮ		
POUŽITÝ VÝZKUM A KONFERENCE		

Zdroj: A. Thevenet, *Multimediální prezentace. Dans le cadre de l'Etude de faisabilité pour un Euro-Institut Polono-Tchèque, 14-15 října 2010*, Euro-Institut, Kehl 2010.

V rámci Poradenství/Vědy se činnost Euro-Institutu v roce 2010 soustředila na:

- zpracování právní studie pro rozvoj přeshraniční turistické rýnské oblasti u rybního přechodu v Gamsheim (Francie) a Rheinau (Německo) a týkající se organizačních forem přizpůsobených celkovému pilotování projektu;
- vypracování srovnávací studie týkající se struktur správy v celém příhraničním regionu s účastí německé strany;
- coaching v oblasti projektů.

V okruhu Podpory iniciativ a projektů Euro-Institut v roce 2010 prováděl činnosti věnované:

- podpoře spolupráce mezi Generální radou Dolního Rýnu a Okresem Ortenau v oblasti boje s nemocemi přenášenými pohlavně a tuberkulózou;
- přípravě a moderování semináře strategické povahy pro zastupitele z Eurodistriktu Strasbourg-Ortenau;

- plnění funkce sekretariátu pro pilíř Věda v Metropolitním regionu tří národů Horního Rýnu.

Co se týče posledního komponentu - Použitý výzkum a konference, zde se Euro-Institut v roce 2010 angažoval v akcích:

- Evropa bez hranic - 15 let života v Horním Rýnu, v rámci Centra kompetencí pro přeshraniční a evropské záležitosti;
- Cyklus „Reforma státu a správy - nad Novou veřejnou správou“ - připravený ve spolupráci s ENA (École Nationale d'Administration - Státní škola administrace) v rámci PEAP (Pôle Européen d'Administration Publique - Evropského centra veřejné správy);
- Cyklus „Přeshraniční spolupráce“ - připravený ve spolupráci s univerzitou v Strasbourg, a zvláště pak s výzkumnou laboratoří FARE v rámci PEAP.

Kromě soustředění se na poradenství a zvětšení aktivity v oblasti evropských sítí spolupráce, se změnil rovněž způsob a intenzita propagace Euro-Institutu. Na počátku působnosti vedení organizace nepřikládalo velkou váhu politice PR, protože klienti se sami hlásili na školení - značka, kterou si vypracoval Euro-Institut v důsledku vysoké kvality poskytovaných služeb, byla dostatečným argumentem svědčícím ve prospěch organizace. Nyní se Euro-Institut snaží účastnit všech akcí všeho druhu, které organizují partneři, bez ohledu na roli, kterou v nich sehrává (ať je účastníkem aktivním nebo jen pasivním). Udržování stálých, přímých partnerských kontaktů, velmi silně ovlivňuje tvorbu vzájemných vztahů. Dalším krokem směřujícím k intenzifikaci propagačních aktivit byla příprava nových modulů informačních brožur o Euro-Institutu, kde byly zohledněny různé typy klientů, a také došlo k obnovení webu a zprovoznění newsletteru, kde jsou publikovány nabídky školení plánovaných v nejbližší budoucnosti a shrnutí toho, co se stalo v poslední době v oblasti přeshraniční spolupráce.

**EURO-INSTITUT SI VYTVOŘIL ZNAČKU, KTERÁ JE V EVROPĚ VNÍMÁNA
JAKO NEJVYŠŠÍ JAKOST POSKYTOVANÝCH ŠKOLÍCÍCH A PORADENSKÝCH SLUŽEB
V OBLASTI PŘESHRAŇIČNÍ PROBLEMATIKY.
VYSOKÁ JAKOST SLUŽEB = ÚSPĚCH**

**PRO BUDOVÁNÍ VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ S PARTNERY,
EURO-INSTITUT SE ÚČASTNÍ AKCÍ, KTERÉ ORGANIZUJÍ**

Euro-Institut Kehl Strasbourg je organizací, která si našla své stálé místo ve veřejném prostoru francouzsko-německého pohraničí. Plní roli mostu sloužícího spolupráci mezi různými institucemi v této části Evropy, a zároveň doplňuje působnost dalších správních složek na místní a regionální úrovni, jakož i mezinárodní přeshraniční struktury Francie a Německa. Zřetelně vymezená role Euro-Institutu a široká paleta poskytovaných služeb, které využila dosud značná skupina osob a subjektů, nesporně svědčí o potřebě fungování organizace tohoto druhu.

2. PŘESHraniční SPOLUPRÁCE V REGIONECH Jižního POLSKA - SOUČASNÝ STAV A PERSPEKTIVY DO BUDOUČNOSTI

Změny politického a hospodářského systému v zemích Střední a Východní Evropy, jež započaly v roce 1989 a spočívaly v získání politické suverenity, hospodářské transformaci, demokratizaci států a budování občanské společnosti ve spojení s rozvojem lokální a regionální samosprávy, byly hlavní příčinou toho, proč byla zahájena přeshraniční spolupráce na hranicích Polska, Česka a Slovenska. Do dneška na všech polských, českých a slovenských hranicích vzniklo několik desítek euroregionálních přeshraničních struktur a institucí, jež se angažují ve věci spolupráce přes hranice³¹. Během let uskutečnily mnoho kroků směřujících k odstraňování bariér různého druhu vyplývajících z existence hranic, avšak nedokázaly vyřešit celou řadu problémů, které i nadále jsou překážkou přeshraniční spolupráce. Před těmito organizacemi jsou také i nové výzvy z hospodářské, politické a sociální oblasti, což navozuje otázku, zda budou natolik připravené, aby obstály.

Řešením těchto potíží může být založení Euroinstitutu - „neutrální platformy“ pro spolupráci, která bude pojištěm pro různé subjekty z polsko-českého pohraničí, a která by mohla napomoci ke zmírnění nepříznivého vlivu existence hranice, s využitím školicí a poradenské činnosti zaměřené na realizaci veřejných zadání, které jsou ve společném zájmu Polska, Česka i Slovenska.

2.1. ÚVODNÍ IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ A POTŘEB SPOJENÝCH S PŘESHraniční SPOLUPRÁCÍ NA JIHU POLSKA - PŘÍKLAD EUROREGIONU Těšínské Slezsko

Úvodní analýza přeshraniční spolupráce na jižní polské hranici - v Euroregionu Těšínské Slezsko provedená A. Nowak a M. Olszewskim³² ukazuje, že existuje celá řada všelijakých bariér, které ovlivňují tuto spolupráci. Autoři použili kritérium identifikace omezení spolupráce, které navrhl S. Ciok³³, zahrnující formálně-právní, instituční, infrastrukturální, finanční, hospodářské, sociální a vyplývající z prostředí bariéry, vymezil³⁴ tři skupiny činitelů negativně ovlivňujících přeshraniční činnost vznikající v Euroregionu (tabulka 3). Navíc zdůrazňují, že pokud jde o institucionální překážky, tak organizace, které se s nimi potýkají, nejsou s to najít způsob, jak je překonat.

³¹ *Euroregiony na granicach Polski 2007...op. cit.*, s. 18.

³² A. Nowak, M. Olszewski, *Strefa Schengen i inne możliwości rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie Śląsk Cieszyński. Raport z konferencji tematycznych zrealizowanych 26 i 27 října 2009 roku w Jaworzcu i Jastrzębiu Zdroju*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2010, s. 10.

³³ A. Mierosławska, *Czynniky aktywizujące i hamujące rozwój współpracy transgranicznej* [w:] *Samorząd terytorialny*, Č. 3/2004, Wydawnictwo „Kik” Konieczny i Kruszewski/Oddział Polskich Wydawnictw Profesjonalnych Sp. z o.o., Warszawa 2004, s. 48.

³⁴ Výzkum (rozhovory, dotazníky) zahrnoval představitele (30 osob) euroregionálních pracovních skupin z polské strany Euroregionu Těšínské Slezsko.

Tabulka 3. Soupis překážek polsko-české přeshraniční spolupráce probíhající na území Euroregionu Těšínské Slezsko, se zřetelem na kategorie činitelů omezujících spolupráci, jak je vymezil S. Ciok.

PŘEKÁŽKY POLSKO-ČESKÉ PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE	
Formálně-právní	Nepřizpůsobení unijních norem realitě
Institucionální	Nepřizpůsobení organizačních struktur sousedním zemí
	Administrativně-formální bariéry v realizaci přeshraničních projektů
	Systémové bariéry v osvětě
Sociální	stereotypy, mentalita
	Kulturní rozdíly
	Historické události, v tom otázka práv polské národnostní menšiny v Zaolší
	Jazykové bariéry

Zdroj: Modifikace dle: A. Nowak, M. Olszewski, *Strefa Schengen i inne możliwości rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie Těšínské Slezsko. Raport z konferencji tematycznych zrealizowanych 26 a 27 října roku 2009 w Jaworzu a Jastrzębiu Zdroju*, Sdružení pro regionální rozvoj a spolupráci Olza, Cieszyn 2010, s. 12.

Na základě analýzy potřeb institucí tvořících strukturu Euroregionu Těšínské Slezsko v rozsahu přeshraničních aktivit, s ohledem k oblastem spolupráce euroregionálních pracovních skupin (tabulka 4) lze konstatovat, že ³⁵:

- Existuje velká poptávka po polsko-českých akcích, které jsou spojené s územní spoluprací a které byly dosud prováděny v mnohem menší míře nežli další aktivity anebo nebyly prováděny vůbec;
- Činnosti v oblasti turistiky, sportu, kultury, vzdělávání, spolupráce škol a mimovládních organizací jsou provozovány natolik často, že se staly něčím přirozeným, a jejich potřebnost v kontextu rozvoje polsko-české spolupráce je již mnohem menší, nežli tomu je v případě aktivit týkajících se dopravy a překračování hranic, integrovaného krizového managementu a ochrany životního prostředí;
- Aktivity z oblasti podnikání se ocitly ve skupině s nejmenším podílem projektových nabídek, což by mohlo sugerovat, že dosud byly natolik časté, že realizace dalších projektů v této sféře není prioritní činností v kontextu rozvoje polsko-české přeshraniční spolupráce. Nicméně, jak prozrazují výzkumy zabírající se podnikáním v aspektu přeshraniční spolupráce v Euroregionu Těšínské Slezsko, příčinou takovéto situace jsou mimo jiné: potíže v nalezení partnera na druhé straně hranice, malý zájem o přeshraniční spolupráci ve sféře podnikání, absence zápisů ve strategiích měst, kde by byla řeč o přeshraničních aktivitách

³⁵ A. Nowak, M. Olszewski, *Strefa Schengen i inne możliwości rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie Śląsk Cieszyński. Raport z konferencji tematycznych zrealizowanych 26. a 27. října 2009 roku w Jaworzu i Jastrzębiu Zdroju...* op. cit., s. 12-14.

spojených s podnikáním anebo absence takových počinů, nevelký počet subjektů, které se mohou věnovat přeshraniční spolupráci ve sféře podnikání, soustředění činností spojených s podnikáním ve větších centrech, kdy by byla hlavní oborem hospodářství.

Tabulka 4. Soupis potřeb institucí tvořících strukturu Euroregionu Těšínské Slezsko ohledně provozování přeshraniční aktivity.

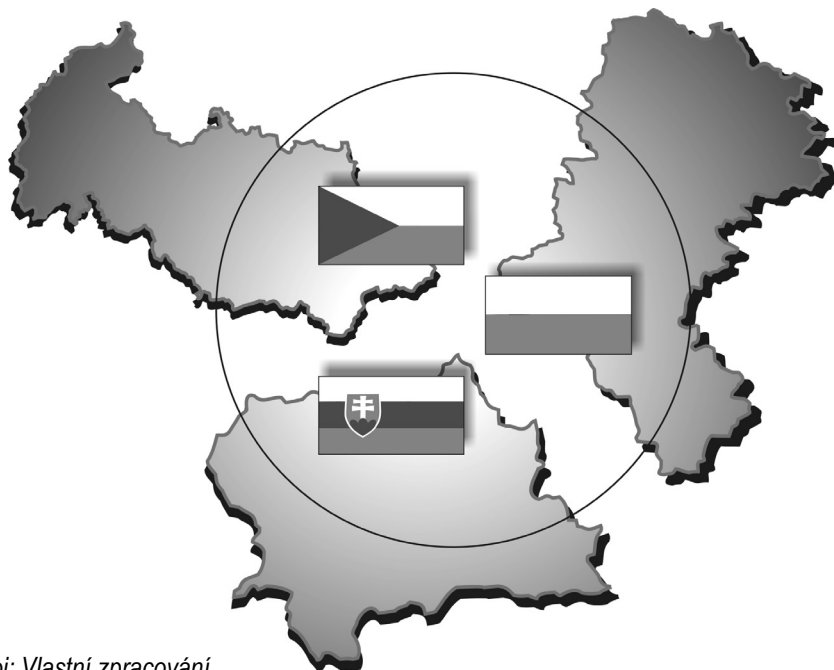
SOUPIS POTŘEB INSTITUCÍ TVOŘÍCÍCH STRUKTURY EUROREGIONU TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO OHLEDNĚ PROVOZOVÁNÍ PŘESHHRANIČNÍ AKTIVITY	
Oblast spolupráce	Činnost
Turistika	<ul style="list-style-type: none"> popularizace turistických atrakcí, kvalifikované turistiky.
Sport	<ul style="list-style-type: none"> aktivizace přeshraniční spolupráce spočívající v propagaci sportu sousední země - těch sportovních disciplín, které jsou v sousední zemi rozvinutější.
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> propagace kulturního dědictví sousední země mezi mládeží.
Podnikání	<ul style="list-style-type: none"> tvorba oborového partnerství v oblasti podnikání.
Vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> regionální vzdělávání (školení pro učitele, setkání mládeže); popularizace ideje přeshraniční spolupráce mezi mládeží.
Spolupráce škol a mimovládních organizací	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření fóra mimovládních organizací, které by sloužilo výměně informací, zkušeností a nápadů.
Územní spolupráce: transport a překračování hranic	<ul style="list-style-type: none"> příprava příhraničního studia spočívajícího ve spojení lokálního hnutí se státním a mezinárodním, spolu s analýzou SWOT; inventarizace a aktualizace existujících míst pro překračování hranice v návaznosti na dokument „Modelová studie překračování hranic v r. 2005 Border Crossing“; zlepšení značení cest vedoucích k možným místům překračování hranic; analýza možností tvorby integrované skupinové komunikace v obcích anebo příhraničních místech; zahájení činností směřujících k sjednocení norem spojených s překračováním hranic neproletých osob.
Územní spolupráce: Integrovaný krizový management	<ul style="list-style-type: none"> zajištění území před povodněmi, zvláště v údolí řek Piotrówka a Olše.
Územní spolupráce: ochrana životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> vykonávání příhraničního monitoringu znečištění; pokus zpracování postupu v rámci realizace investic, jež mohou mít negativní vliv na životní prostředí.

Zdroj: A. Nowak, M. Olszewski, *Strefa Schengen i inne możliwości rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie Těšínské Slezsko. Raport z konferencji tematycznych zrealizowanych 26 i 27 października 2009 roku w Jaworzu i Jastrzębiu* Zdroju, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2010, s. 13.

2.2. EUROINSTITUT JAKO ODPOVĚĎ NA PROBLÉMY A POTŘEBY INSTITUCÍ SPOJENÝCH S PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁČÍ POLSKA, ČESKA A SLOVENSKA

EuroInstitut bude plnit podobné funkce, jako organizace v Kehl, ale ve vztahu k oblasti polsko-česko-slovenského pohraničí. Bude to možné v důsledku provozování poradenské a školicí činnosti, realizace veřejných zadání, která jsou společným zájmem Polska, Česka, Slovenska (obr. 3); napomáhání řešení problémů vyplývajících z různých politicko-správních a strukturálních systémů tří částí pohraničí; v důsledku likvidování všeho druhu administrativních bariér; nabádání polských, českých a slovenských subjektů k tomu, aby pracovaly ve prospěch partnerské spolupráce, v tom i přeshraňiční a aby rozvíjely nástroje a metody kooperace, které mohou být použity na územích jiných evropských regionů.

Obr. 2. Oblasti působení EuroInstitutu - Slezské vojvodství, Moravskoslezský kraj, Žilinský kraj.

Zdroj: Vlastní zpracování.

EuroInstitut bude realizovat své cíle mimo jiné prostřednictvím provádění školení, dílen a seminářů; organizování studijních pobytů, výměny zkušeností a představitelů veřejné správy mezi Polskem, Českem a Slovenskem a jinými regiony Evropy a světa, zpracovávání diagnos, expertíz, studií, koncepcí a výzkumných prací s důrazem na přeshraňiční problematiku, a rovněž vydavatelské a vzdělávací činnosti. Oblasti činnosti EuroInstitutu jsou uvedeny v tabulce 5.

Tabulka 5. Oblasti činnosti EuroInstitutu.

ČINNOST PORADENSKÁ A ŠKOLÍCÍ		ČINNOST KONCEPČNÍ A VÝZKUMNÁ	ČINNOST VZDĚLÁVACÍ A VYDAVATELSKÁ
Obecná	Odborná		
<ul style="list-style-type: none"> • organizování školení a poradenství na téma získávání fondů pro přeshraniční projektů; • organizování školení a seminářů s tematikou používání profesionálních programů managementu projektů a portfolii projektů; • organizování školení Na téma mezikulturního managementu a řešení konfliktů; • organizování školení zaměřených na zvyšování základních jazykových kompetencí (nauka jazyka souseda) pro pracovníky veřejné správy spolupracující v rámci plánování a realizace společných postupů. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizování tematických školení a seminářů pro představitele veřejné správy (v tom představitele euroregionálních pracovních skupin) na téma turistiky sportu, kultury; podnikání; vzdělávání a spolupráce škol a mimovládních organizací; • územní spolupráce (doprava a překračování hranic, krosového managementu, ochrana životního prostředí) • organizování školení a seminářů na téma řízení přeshraničních sítí spolupráce • organizování školení a seminářů pro vedoucí a lídry veřejných institucí, které spolupracují na přeshraniční úrovni • organizování profilovaných školení a přeshraničních seminářů pro organizované skupiny navštěvující oblast působnosti EuroInstitutu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zpracovávání diagnóz, expertíz, studií, koncepcí a jiných strategických dokumentů; • spolupráce s vědeckými pracovišti a poradenskými a školícími institucemi za účelem přeshraniční spolupráce a výměny zkušeností a předávání know-how; • účast ve výzkumných pracích a zpracování výsledků výzkumů sloužících přeshraniční spolupráci. 	<ul style="list-style-type: none"> • organizování vědeckých konferencí; • provozování evropské knihovny a čítárny. • vydávání vědeckých brožur (samostatně anebo ve spolupráci s oborovými nebo vědeckými institucemi) a odborných příruček a přeshraniční spolupráci.

Zdroj: M. Olszewski, *Koncepcja powstania międzynarodowego ośrodka doradczo-szkoleniowego EuroInstitut u PL-CZ*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2009, s. 11.

2.2.1. EUROINSTITUT - NEJVYŠŠÍ KVALITA POSKYTOVANÝCH SLUŽEB V OBLASTI ŠKOLENÍ A V RÁMCI PŘESHHRANIČNÍ PROBLEMATIKY

Zárukou vysoké kvality služeb poskytovaných EuroInstitutem bude dodržování standardů obsažených v dokumentu³⁶, který byl sepsán dne 14.října roku 2009 Euro-Institutem Kehl Strasbourg. Jsou zde požadavky týkající se fungování organizace, jež provozuje poradenskou a školící činnost v rozsahu přeshraniční problematiky a která chce používat název „Euro-Institut“ jakožto chráněnou značku.

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ JAKOSTNÍ KRITÉRIA, KTERÁ BUDE EUROINSTITUT PLNIT:

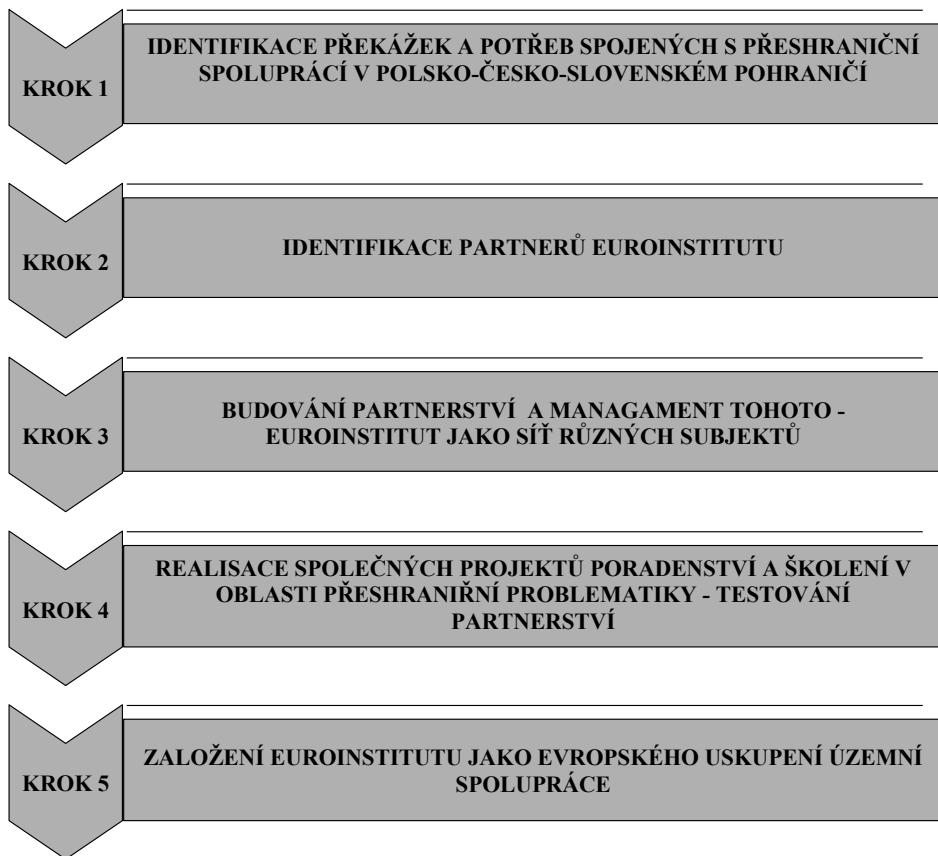
- 1. LOKALIZACE ČINNOSTI V POHRANIČNÍ OBLASTI.**
- 2. MÍT PARTNERY NA JEDNOTLIVÝCH ÚZEMÍCH PŮSOBNOSTI EUROINSTITUTU TAK, ABY JEHO STRUKTURA BYLA SVOU POVAHOU MNOHONÁRODNOSTNÍ.**
- 3. PŘÍSPÍVAT K REALIZACI ÚKOLŮ VEŘEJNÉHO ZÁJMU.**
- 4. PODPOROVAT PŘESHHRANIČNÍ SPOLUPRÁCI ORGANIZOVÁNÍM ŠKOLENÍ A PORADENSTVÍ A PROVOZOVÁNÍ VÝZKUMU.**
- 5. ADRESOVAT SVÉ SLUŽBY CÍLOVÉ SKUPINĚ, KTEROU BY MĚLY BÝT PŘEDEVŠÍM INSTITUCE VEŘEJNÉ SPRÁVY ANEBO JINÉ SUBJEKTY, KTERÉ PŘÍSPÍVAJÍ K REALIZACI ČINNOSTÍ, KTERÉ JSOU VE VEŘEJNÉM ZÁJMU.**
- 6. MÍT MNOHONÁRODNOSTNÍ A MULTIKULTURNÍ TÝM, KTERÝ POUŽÍVÁ JAZYKY DANÉ HRANICE.**
- 7. PODNĚCOVAT SPOLUPRÁCI STRUKTUR MAJÍCÍCH ODLIŠNOU LOGIKU PRÁCE - KLÁS DŮRAZ NA MEZIKULTURNOST.**
- 8. ROZVÍJET PEDAGOGICKÉ INŽENÝRSTVÍ, PŘIZPŮSOBENÉ KULTUŘE DANÝCH HRANIČNÍCH REGIONŮ.**
- 9. KOMUNIKOVAT S POUŽITÍM JAZYKŮ DANÉ HRANICE.**
- 10. SPOLUPRACOVAT V SÍTI S JINÝMI EURO-INSTITUTY, A ZVLÁŠTĚ S LÍDREM SÍTĚ Z KEHL (NĚMECKO) A VYMĚŇOVAT SI INFORMACE S DALŠÍMI ÚČASTNÍKY SÍTĚ.**
- 11. PŘIJMOUT SPOLEČNÉ METODOLOGICKÉ PRINCIPY SPOJENÉ MIMO JINÉ S: ŘÍZENÍM SYSTÉMU EVIDENCE POTŘEB POTRZEB, ZAJIŠTĚNÍM NEUTRÁLNÍHO PŘÍSTUPU V KAŽDÉ ČINNOSTI, VEDENÍM MNOHONÁRODNÍCH ŠKOLENÍ, ZAJIŠTĚNÍ V PŘÍPADĚ POTŘEBY SIMULTÁNNÍHO PŘEKladU, DLE MOŽNOSTÍ ZPŘÍSTUPNĚNÍM DOKUMENTACE ZE SEMINÁŘŮ STEJNĚ TAK JEJICH ÚČASTNÍKŮM, JAKO I ČLENŮM SÍTĚ SPOLUPRÁCE, ZAVEDENÍM PROCESU EVALUACE ČINNOSTI.**

³⁶ *Architecture REI*, Euro-Institut Kehl Strasbourg, Kehl 2009.

3. ETAPY TVOŘENÍ EUROINSTITUTU V POLSKO-ČESKO-SLOVENSKÉM POHRANIČÍ

Proces tvoření EuroInstitutu v polsko-česko-slovenském pohraničí bude zahrnovat 5 etap (schéma 2).

Schéma 2. Etapy tvoření EuroInstitutu.

Zdroj: Vlastní zpracování.

3.1. IDENTIFIKACE PŘEKÁŽEK A POTŘEB SPOJENÝCH S PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCÍ V POLSKO-ČESKO-SLOVENSKÉM POHRANIČÍ

První etapou tvoření EuroInstitutu bude identifikace překážek a potřeb spojených s přeshraniční spoluprací v polsko-česko-slovenském pohraničí. Úvodní analýzy v této materii byly provedeny v loňském roce a zohlednily oblast působení Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński³⁷. Pro potřeby založení mezinárodního centra školení a poradenství budou rozpracovány a rozšířeny o zbytek oblasti fungování budoucího EuroInstitutu. Identifikace překážek a potřeb bude provedena v další etapě v rámci studia proveditelnosti s použitím množstevního výzkumu a zohledněním subjektů, které se mohou v této věci angažovat, mohou být partnery - samosprávní orgány, poradenské a školící instituce, vědecká střediska, oboroví lídři a další subjekty.

3.2. IDENTIFIKACE PARTNERŮ EUROINSTITUTU

Partnerství je formou spolupráce. Podle L.M. Salamon a H.K. Anheier³⁸ se stalo vlastností managementu veřejných věcí ve vyspělých zemích. Partnerství znamená formální vztah mezi jednotlivci nebo skupinami, v němž došlo k předchozímu konsensu ohledně očekávání a angažování obou stran. Principem je dělba výhod i rizika. Býti partnerem znamená mít reálný vliv ba rozhodnutí a aktivně se účastnit zavádění a realizace rozhodnutí³⁹.

Nejsilnější partnerství se vyznačují nejlépe zvolenými partnerskými organizacemi. K tomu aby partnerství EuroInstitutu bylo v budoucnosti dostatečně silné, je nezbytné získat v rámci této etapy co nejvíce informací o činnosti organizací, které se pravděpodobně stanou jeho součástí⁴⁰. Důležité je provedení procesu identifikace partnerů EuroInstitutu se zohledněním všech možných schopností, kompetencí a zdrojů, které se přímo týkají problematiky působnosti EuroInstitutu. Při identifikaci je navíc nutné zohlednit míru koherence geografické oblasti, kde působí potenciální partneři s oblastí působnosti EuroInstitutu. Předběžná identifikace klíčových partnerů EuroInstitutu, se zřetelem na výše uvedená kritéria, je prezentována v tabulce 6.

³⁷ A. Nowak, M. Olszewski, *Strefa Schengen i inne możliwości rozwoju współpracy transgranicznej w Euroregionie Śląsk Cieszyński. Raport z konferencji tematycznych zrealizowanych 26 i 27 října 2009 roku w Jaworzu i Jastrzębiu Zdroju*, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Cieszyn 2010.

³⁸ L.M. Salamon, H.K. Anheier, *The Civil Society Sector*, Society, 34, 2, s. 60-65.

³⁹ G. Praweńska-Skrzypek, *Partnerstwo w realizacji projektów* [w:] red. G. Praweńska-Skrzypek, *Rozwój przez partnerstwo*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008, s. 10.

⁴⁰ R. Tennyson, *Poradnik partnerstwa*, The International Business Leaders Forum (IBLF) and the Global Alliance for Improved Nutrition (GAIN), 2003, s. 9.

26 Tabulka 6. Strategií, potenciální partneri EuroInstitutu.

NAZEV INSTITUTE	OBLASTI ČINNOSTI			
	Lokální	Regionální	Státní	Mezinárodní
Polské instituce				
Ministerstvo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (Ministerstvo zahraničních věcí Polské republiky)				X
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministerstvo pro místní rozvoj)			X	
Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach (Śleszský vojvodský úřad)		X		
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Śleszský hejtmanský úřad)		X		
Biurowo Współpracy Dolnego Renu i Województwa Śląskiego		X		X
Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” - polska strana Euroregionu Śląsk Cieszyński		X		X
Úřady místní samosprávy polské strany Euroregionu Tešínské Slezsko - Śląsk Cieszyński (Brenna, Chybie, Cieszyn, Děbowice, Godów, Golezów, Hażlach, Istebna, Jasienica, Jastrzębie Zdrój, Jaworze, Skoczów, Strumień, Ustroń, Wisła, Zebrzydowice, Powiat Cieszyński)	X			
Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry - polská strana Euroregionu Silesia		X		
Úřady územní samosprávy polské strany Euroregionu Silesia (Baborów, Branice, Glubczyce, Gorzyce, Kietrz, Kornowac, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Lubomia, Lyski, Marklowice, Mszana, Pietrowice Wielkie, Pszów, Racibórz, Rudnik, Rydułtowy, Wodzisław Śląski)	X			
Stowarzyszenie „Region Beskidy” - polská strana Euroregionu Beskidy		X		
Úřady územní samosprávy Polské strany Euroregionu Beskidy (Bestwina, Bielsko-Biala, Brzeźnica, Buczkowice, Czechovice-Dziedzice, Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Kęty, Koszarawa, Kozy, Lipowa, Łękawice, Łodygowice, Milówka, Pčim, Polanka Wielka, Porąbka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Stryszawa, Szczyrk, Ślemień, Świnna, Ujsoly, Węgierska Górka, Wilamowice, Wilkowice, Zawoja, Żywiec, Powiat Bielski, Powiat Pszczyński, Powiat Suski, Powiat Żywiecki)	X			
Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach		X		
Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej		X		
Polska Izba Firm Szkoleniowych		X	X	
Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Panki Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej	X			
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych „Delta Partner”		X		

Univerzita Śląska (Wydziały w Cieszynie, Katowicach, Sosnowcu)				X	X	X	X
Univerzita Ekonomiczna w Katowicach				X	X	X	X
Górnosląska Wyższa Szkoła Handlowa w Katowicach		X		X	X	X	X
Politechnika Śląska				X	X	X	X
Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej		X		X	X	X	X
Univerzita Ekonomiczna w Krakowie				X	X	X	X
Univerzita Jagiellońska				X	X	X	X
Wszelchna Univerzita Jagiellońska				X	X	X	X
České instituce							
Ministerstvo zahraničních věcí České republiky							X
Ministerstvo pro místní rozvoj					X		
Moravskoslezský kraj - Krajský úřad				X			
Regionální sdružení územní spolupráce Těšínského Slezska – česká strana Euroregionu - Śląsk Cieszyński				X			X
Úřady místní samosprávy české strany Euroregionu Těšínského Slezska - Śląsk Cieszyński (Albrechtice, Bocanovice, Bohumin, Bukovec, Bystřice nad Olší, Chotěbuz, Český Těšín, Dětmorovice, Dolní Lomná, Dolní Lutyně, Doubrava, Havířov, Hnojník, Horní Lomná, Horní Suchá, Horní Tošanovice, Hrádek, Hřčava, Jablunkov, Karviná, Komorní Lhotka, Košařiska, Milíkov, Mosty u Jablunkova, Návsi, Nýdek, Orlová, Petrovice u Karviné, Petřvald, Písečná, Písek, Ropice, Rychvald, Řeka, Smilovice, Stonava, Střítež, Těrlícko, Třanovice, Třinec, Vendryně, Vělopolí)		X					
Regionální sdružení pro česko - polskou spolupráci opavské Slezsko se sídlem v Opavě – česká strana Euroregionu Silesia				X			
Úřady územní samosprávy české strany Euroregionu Silesia (Bolatice, Brumovice, Budišovice, Budišov n/Budišovkou, Chlebičov, Čavisov, Černná ve Sl., Dobroslavice, Dolní Benešov, Dolní Lhota, Dolní Životice, Fulnek, Háj ve Slezsku, Hlavnice, Hlubočec, Hlučín, Hněvošice, Holasovice, Horní Benešov, Horní Lhota, Horní Životice, Hrabyně, Kobařice, Kozmice, Krasov, Křnov, Kyjovice, Lichnov, Litulovice, Ludgerovice, Melč, Mokré Lazce, Neplachovice, Nové Sedlice, Nový Jičín, Odry, Oldřichov, Opava, Pišť , Pustá Polom, Rohov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Staré Heřminovy, Stěbořice, Strahovice, Sudice, Šilheřovice, Štítina, Těškovice, Uhlířov, Úvalno, Velká Polom, Velké Heřaltice, Velké Hoštice, Vítkov)		X					

Sdružení „Region Beskydy“ - česká strana Euroregionu Beskydy			X	
Úřady územní samosprávy české strany Euroregionu Beskydy (Albrechtice, Baška, Bílá, Brušperk, Bruzovice, Čeladná, Dobrá, Dobrotice, Dolní Domaslavice, Dolní Tošanovice, Fryčovice, Frydek-Místek, Frydlant n. Ostravici, Hnojník, Horní Bludovice, Horní Domaslavice, Horní Tošanovice, Hukvaldy, Nošovice, Janovice, Kaňovice, Kateřinice, Komorní Lhotka, Kozlovice, Krásná, Krmelín, Kunčice p. Ondřejníkem, Lhotka, Lučina, Malenovice, Metylovice, Morávka, Nižní Lhoty, Ostravice, Palkovice, Paskov, Pazderna, Pražmo, Pstruží, Raškovice, Reka, Řepiště, Ropice, Sediště, Senov, Smilovice, Soběšovice, Stará Ves n.O, Staré Hamy, Staré Město, Starč, Střítež, Sviadnov, Těřlisko, Třanovice, Václavovice, Vělopoli, Vojkovice, Vratimov, Vyšní Lhoty, Žabeň, Žermanice)		X		
Okresní hospodářská komora Opava			X	
Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci			X	
HRAT, s. r. o.		X	X	
Institut EuroSchola		X	X	
Regionální poradenské informační centrum KAZUIST, s r.o.		X	X	
Kongres Polaków w Republice Czeskiej		X	X	
Pygmalion s.r.o.		X	X	
Ostravská univerzita v Ostravě		X	X	X
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava		X	X	X
Slezská univerzita v Opavě. Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné		X	X	X
Slovenské inštituce				
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky				X
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky				X
Krajský úrad v Žiline			X	
Slovenské centrum produktivity		X	X	X
Slovenská obchodná a priemyselná komora			X	
Žilinská univerzita		X	X	X
Združenie „Región Beskydy“ slovenská strana Euroregionu Beskydy			X	

<p>Úřady místní samosprávy slovenské strany Euroregionu Beskydy (Babin, Belá, Bitarová, Bobrom, Breza, Brezany, Bytča, Čadca, Čierna, Dolná Tižina, Dunajov, Gbeľany, Horný Hričov, Horný, Vadičov, Hôrky, Hričovské Podhradie, Hruštín, Jablonové, Kamenná Poruba, Klin, Klokočov, Klubina, Korňa, Kotrčina Lúčka, Krasňany, Kysucké Nové Mesto, Kysucký Lieskovec, Lietavská Lúčka, Lodno, Lútiše, Lysica, Makom, Mojš, Mutné, Námestovo, Nededza, Nezbudská Lúčka, Novot', Ochodnica, Olešná, Oravská Jasienica, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Ovcársko, Paština Závada, Podvysoká, Porúbka, Povina, Rabča, Rabčice-Radola, Rajec, Rajecká Lesná, Rajek, Teplice, Rakom, Rudínka, Sihelná, Skalité, Snežnica, Staškov, Stráňavy, Stránske, Stráža, Strečno, Súľov-Hradná, Svrčinovec, Teplička nad Váhom, Terchová, Turzovka, Ťapešovo, Varín, Vavrečka, Veličná, Veľká Čierna, Vysoká nad Kysucou, Zázrivá, Zubrohľava, Žilina.</p>	X			
Organisace tvůrčí přehraniční síť spolupráce EuroInstitutů				
Euro-Institut Kehl Strasbourg		X		X
Université de Nice Sophia Antipolis - IPPD		X	X	X
Université de Pau et des Pays de l'Adour - I.A.E. des Pays de l'Adour	X	X		X
Institut for Territorial Cooperation EICT/Institut Européen pour la coopération territoriale IECT		X		X
Conseil Régional Provence-Alpes-Côte d'Azur		X		
Université de Perpignan - Via domitia Euro-Institut Catalan Transfrontalier (EICT)		X	X	X
Comité martiniquais du tourisme - Comité martiniquais du tourisme - Euro-Institut Caraibéen (EIC)		X	X	X
Université des Antilles et de la Guyane, Faculté de Droit et d'Economie de la Martinique - CEREGMIA		X	X	X
Universität de Girona		X	X	X
Fachhochschule Kärnten		X		X
Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder) - Collegium Polonicum		X	X	X
ForSer - Formazione e Servizi per la Pubblica Amministrazione		X		X
Syddansk Universitet		X		X
Centre for Cross Border Studies		X	X	X
Univerza v Ljubljani		X	X	X
Další instituce				
Eurodistrict Regio Pamina		X		X

3.3. BUDOVÁNÍ PARTNERSTVÍ A MANAGAMENT TOHOTO - EUROINSTITUT JAKO SÍŤ RŮZNÝCH SUBJEKTŮ

KE SPOLUPRÁCI PŘI TVOŘENÍ EUROINSTITUTU, JEHOŽ JEDNOU Z ETAP BUDE BUDOVÁNÍ SÍŤE PARTNERŮ, JE VHODNÉ POZVAT VŠECHNY AKTIVNÍ SUBJEKTY UTVÁŘEJÍCÍ PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCI V PŘÍHRANIČNÍ OBLASTI POLSKA, ČESKA A SLOVENSKA A DALŠÍ ORGANIZACE, KTERÉ MAJÍ SCHOPNOSTI, KOMPETENCE A ZDROJE PŘÍMO NAVAZUJÍCÍ NA PROBELAMTIKU, KTEROU SE ZABÝVÁ EUROINSTITUT.

DŮLEŽITÁ JE MÍRA KOHERENCE GEOGRAFICKÉHO ÚZEMÍ, NA NĚMŽ PŮSOBÍ POTENCIÁLNÍ PARTNEŘI S OBLASTÍ PŮSOBNOSTI BUDOUCÍHO EUROINSTITUTU

Vytvoření mezinárodního institucionálního polsko-česko-slovenského partnerství zaměřeného na přeshraniční problematiku, využívajícího poradenskou a školicí činnost může mimo jiné přinést:

- inovační přístup k řešení problémů spojených s polsko-českou-slovenskou regionální politikou;
- použití různých mechanismů umožňujících každému z partnerů (polských, českých a slovenských) využití vlastních kompetencí a schopností za účelem dosažení společných cílů - efektivněji a vyrovnaněji, nežli by tomu tak bylo v případě individuální aktivity;
- přístup k většímu množství zdrojů prostřednictvím využití celé palety věcných, kádrových, technických a finančních možností každého z partnerů;
- lepší pochopení hodnot a charakteristických vlastností reprezentovaných jednotlivými institucemi z Polska, Česka a Slovenska.

Polsko-česko-slovenská síťová partnerská spolupráce institucí, zaměřená na poradenskou a školicí činnost, může však nést i mnohá nebezpečí, ke kterým patří:

- převládající skeptický přístup ke spolupráci tohoto druhu ve veřejném mínění a předem utvořené předsudky anebo zakořeněné stereotypy týkající se jednotlivých partnerů;
- byrokracie a absence umění kompromisu charakterisující instituce reprezentující veřejnou sféru;
- úzkoprsé myšlení a vnímání jiných institucí (hlavně zahraničních) jako konkurentů, což je časté u představitelů soukromých organizací;
- absence vhodných dovedností pro budování mezinárodního partnerství, pilíř omezené chápání své role a nedostatek víry ve smysl prováděných činností a efektivitu partnerství, což charakterizuje osoby stojící v čele institucí reprezentujících partnery;
- volný charakter partnerství⁴¹.

⁴¹ R. Tennyson, *Poradník partnerstwa*, The International Business Leaders Forum (IBLF) and the Global Alliance for Improved Nutrition (GAIN), 2003, s. 3, 5-6.

Budování sítě partnerů EuroInstitutu ve své počáteční fázi nebude regulované žádnou formální dohodou či smlouvou. Bude však určena jeho struktura, která zajistí správné a efektivní mechanismy pro přijímání rozhodnutí, management a rozvoj partnerství, tak aby byla zajištěna věrohodnost spolupráce. Tato struktura zohlední role jednotlivých institucí v partnerství. Jedna z organizací tvořících síť, ta nejvíce angažovaná do procesu tvorby EuroInstitutu, bude plnit roli lídra (schéma 3).

V nástrojích, které slouží efektivnímu managementu partnerství podstatnou roli sehrávají takové prvky, jako: jazyk, diskuse mezi partnery, dobrá organizace setkání, vedení dokumentace, vytváření kultury „učení se“ elementární způsoby chování. To, jakým způsobem budou partneři komunikovat, může partnerství posílit anebo také způsobit jeho rozpad. Měli by proto používat taková slova, která dovolují všem partnerům pochopit konkrétní pojmy a vyhýbat se tak tomu, aby docházelo k nepochopením, aby se nepoužívala slova, která mohou být různě nebo mylně vykládána dalšími účastníky⁴². Partnerská spolupráce bude ve velké míře založena na diskusích a výměně názorů. Jejich kvalita podstatným způsobem ovlivní efektivitu fungování partnerství. Partneři by proto během rozhovoru měli tvořit společnou vizi budoucnosti a dohodnout kdo je za co odpovědný. To dovolí vybudovat transparentnost a důvěru mezi partnery a řešit problémy⁴³. Dalším nástrojem, který slouží efektivnímu managementu partnerství bude dobrá organizace setkání. Správně organizované setkání partnerů by mělo zohledňovat přijaté cíle, aktivně angažovat všechny jeho účastníky, probíhat podle plánu, skončit rozdělením úloh a obsahovat dohody týkající se činnosti a způsobu přijímání rozhodnutí⁴⁴. Velmi podstatnou záležitostí, jež ovlivňuje síťovou spolupráci, bude příprava a předávání si kvalitních dokumentů, to usnadní nejen přijímání společných rozhodnutí, ale poslouží rovněž i jako nástroj aktuálního monitoringu činnosti⁴⁵. Na efektivní management partnerství bude mít také velký vliv učení se z vlastních chyb i chyb druhých. Posledním z podstatných nástrojů, které utvářejí partnerství EuroInstitutu, bude dodržování pravidel chování během setkání partnerů. Používání těchto procedur ulehčí spolupráci, zvláště tehdy, kdy se každý z partnerů bude snažit prosadit své hodnoty a program, na úkor dalších účastníků⁴⁶.

**ABY PARTNERSTVÍ BYLO EFEKTIVNÍ, INSTYTUCE TVOŘÍCÍ
SÍŤ SPOLUPRÁCE BY MĚLY AKCENTOVAT TAKOVÉ EMENTY,
JAKÝMI JSOU:
JAZYK, DISKUZE MEZI PARTNERY, DOBRÁ ORGANIZACE SETKÁNÍ,
VEDENÍ DOKUMENTACE, KREOVÁNÍ KULTURY „UČENÍ SE“
A ZÁKLADNÍ PRINCIPY CHOVÁNÍ**

⁴² Tamtéž, s. 41.

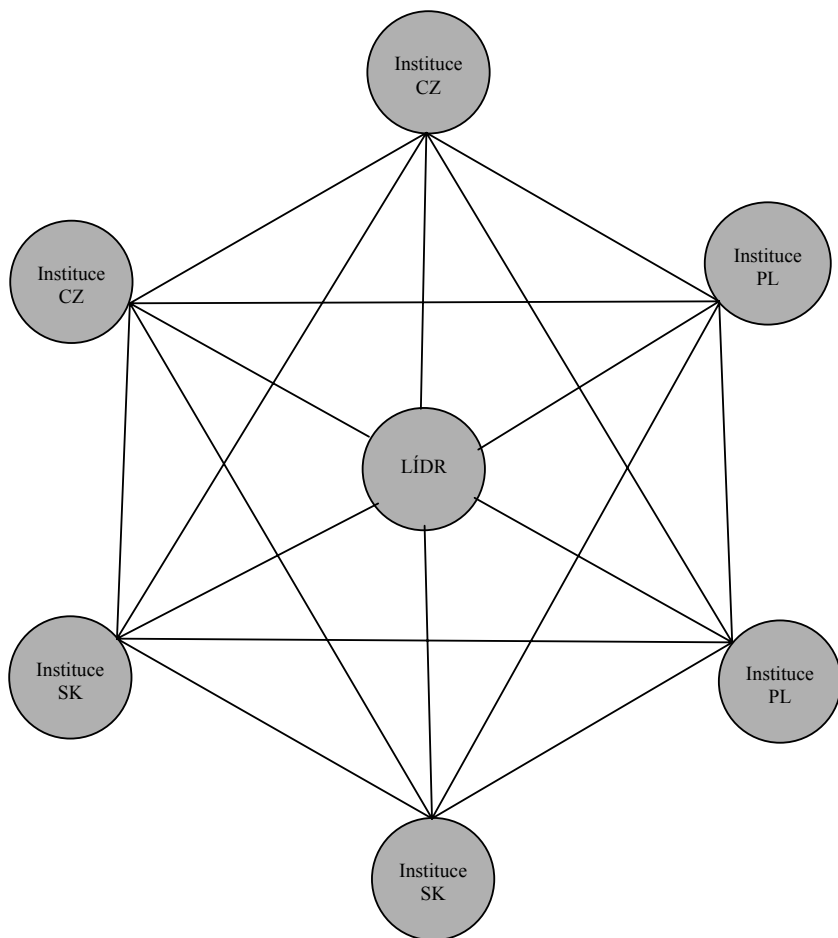
⁴³ Tamtéž, s. 21-23.

⁴⁴ EQUAL - Przewodnik współpracy ponadnarodowej 2004-2008, Fundacja „Fundusz Współpracy”, Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr, Warszawa 2005, s. 63-64.

⁴⁵ Zarządzanie cyklem projektu, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Warszawa 2003, s. 5-6.

⁴⁶ R. Tennyson, *Poradnik partnerstwa...* op. cit., s. 23-24.

Schéma 3. Síťová struktura partnerské spolupráce polských, českých a slovenských institucí pod názvem EuroInstitut.

Zdroj: zpracování.

3.4. REALIZACE SPOLEČNÝCH PROJEKTŮ PORADENSTVÍ A ŠKOLENÍ V OBLASTI PŘEŠHRANIČNÍ PROBLEMATIKY - TESTOVÁNÍ PARTNERSTVÍ

Jakmile vznikne partnerství, pozornost partnerů se soustřeďuje na vypracování společných projektů. To je důležitý moment, kdy se zahajuje nová etapa fungování partnerství, protože partneri přecházejí od budování spolupráce a vhodné struktury ke zpracovávání a zavádění

konkrétních činností. Největší úspěchy mají ta partnerství, která se soustřeďují na konkrétních úkolech, kde se partneři angažují v zájmu realizace konkrétních činností ⁴⁷.

První dvě akce (schéma 4-5), které budou realizovány s účastí partnerů EuroInstitutu, budou odpovědí na analýzu problémů a potřeb spojených s přeshraniční spoluprací v Euroregionu Těšínské Slezsko, a zároveň to bude element ověřující partnerství.

Schéma 4. List projektu „Přeshraniční spolupráce samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko“

INFORMACE O PROJEKTU	
Název projektu:	Přeshraniční spolupráce samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko
Navrhovatel:	Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”
Cílové skupiny:	Úřady místní samosprávy Pracovníci úřadů místní samosprávy
ZDŮVODNĚNÍ PROJEKTU	
<p>Mezinárodní spolupráce je jednou z nejdůležitějších zájmových oblastí Evropské unie, především na regionální úrovni, protože přispívá k harmonickému rozvoji celého Společenství a napomáhá k odstraňování rozdílů sociálně hospodářského rozvoje.</p> <p>V rámci regionální spolupráce Evropské unie mají zvláštní význam euroregiony, které podporují činnosti zaměřené na řešení problémy specifické pro příhraniční oblasti, mezi které patří: každodenní kyvadlový pohyb obyvatelstva, nutnost rozšíření lokální infrastruktury s širokým územním záběrem, problémy odstraňování obchodních omezení, slabý rozvoj způsobený periferní lokalizací, problémy ochrany životního prostředí anebo nutnost odstraňování kulturních bariér. Přeshraniční spolupráce v rámci euroregionu vede navíc k zániku hranic, které dosud dělily jednotlivé země a k vytváření „mostů“ mezi sousedícími spolu státy, což je další etapou budování integrované Evropy.</p> <p>Příkladem organizace, která již dvanáct let buduje euroregionální spolupráci 1a zároveň aktivně realizuje přeshraniční iniciativy různého druhu, které jsou prospěšné pro polské i české samosprávy, je Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”. Vzniklo 31. března roku 1998 v Těšíně. Sdružení je dobrovolnou úmluvou 16 samospráv Polské republiky, které pracují pro rozvoj oblastí u polsko-české hranice na území toku řeky Olše. Od 22. dubna roku 1998 Sdružení je též polským partnerem smlouvy o regionální spolupráci, která spolu s Regionálním sdružením pro územní spolupráci Těšínského Slezska, reprezentujícím cca 40 samospráv, tvoří Euroregion Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko.</p> <p>Byť přeshraniční spolupráce mezi polskými a českými samosprávami, vedena s využitím euroregionálních struktur v mnoha případech již dosáhla velmi rozvinutou formu (twinning, síťová spolupráce, mnoho společně realizovaných projektů a programů), tak stále po celou tu dobu chybí v konkrétních dokumentech plánování, koncepčních, strategických, zápisy které by ošetřovaly jejich společné počiny.</p>	

⁴⁷ R. Tennyson, *Poradník partnerstwa...op. cit.*, s. 25.

Jako odpověď na potřeby polských a českých samospráv, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” se rozhodlo uskutečnit projekt, jehož záměrem je zpracování přeshraniční strategie spolupráce samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko, se zřetelem na oblasti, jichž se týká práce euroregionálních pracovních skupin, jde o takové aktivity jako: turistika, sport, kultura, podnikání, vzdělávání a spolupráce škol, mimovládní organizace, doprava a překračování hranic, ochrana životního prostředí, krizový management.

CÍLE PROJEKTU

Hlavní cíl:

Zpracování min. 16 přeshraničních strategií spolupráce samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko

Podrobné cíle:

- 1) Zpracování charakteristiky současného stavu pro min. 16 polských a 16 českých samospráv nacházejících se na území Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko se zohledněním oblastí zahrnutých do působnosti euroregionálních pracovních skupin, jako: turistika, sport, kultura, podnikání, vzdělávání a spolupráce škol, mimovládní organizace, doprava a překračování hranic, ochrana životního prostředí, krizový management.
- 2) Zpracování analýzy spolupráce jednotlivých samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko (min. 16 PL a 16 CZ samospráv) silných a slabých stránek a šancí a ohrožení. Analýza spolupráce zohlední oblasti zahrnuté působností euroregionálních pracovních skupin.
- 3) Zpracování min. 16 přeshraničních strategií spolupráce samospráv polské a české strany Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko se zřetelem na vise, mise a strategické cíle.
- 4) Zpracování zásad zavádění přeshraničních strategií spolupráce a technik monitoringu těchto.
- 5) Schválení přeshraničních strategií spolupráce polskými a českými samosprávami působícími na území Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko.
- 6) Propagace strategií.

UKAZATELE PROJEKTU

Počet institucí veřejné správy, jež se účastní projektu - min. 32 (16 polských a 16 českých).
Počet pracovníků veřejné správy, kteří se účastní projektu - min. 64 (32 polských i 32 českých).

Zdroj: Vnitřní materiály Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”.

Schéma 5. List projektu „Zvyšování kompetencí kádrů samosprávné administrativy v oblasti přeshraniční problematiky Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko“

INFORMACE O PROJEKTU	
Název projektu:	Zvyšování kompetencí kádrů samosprávné administrativy v oblasti přeshraniční problematiky Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko
Navrhovatel:	Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”
Cílové skupiny:	Úřady místní samosprávy Pracovníci úřadů místní samosprávy
ZDŮVODNĚNÍ PROJEKTU	
<p>Přeshraniční spolupráce má velký význam pro formování vzájemných politických, sociálních, kulturních a hospodářských vztahů spolu sousedících států. Na jedné straně umožňuje odstraňování bariér vyplývajících z existence státních hranic a tvoření „mostů“ mezi spolu sousedícími státy; vytváření podmínek pro oživení života lokální a regionální komunity, stejně tak v materiální sféře, jak i nemateriální; socialisaci vnějších vztahů států prostřednictvím učení se tolerance vůči kulturní, etnické a náboženské odlišnosti souseda; a nakonec přetvoření mezinárodních vztahů, spočívající v minimalisaci anebo eliminaci antagonismů a resentimentů a přičiňuje se k získávání výhod ze vzájemné kooperace institucí, nacházejících se na obou stranách hranice. Na druhé straně se s přeshraniční spoluprací váže existence mnoha překážek, problémů a potíží týkajících se mimo jiné: absence rovnocenného zahraničního partnera v strukturách veřejné správy; absence jednoznačného vymezení kompetencí lokálních úřadů při navazování přeshraniční spolupráce; silné sociálně-hospodářské diferenciacie a územního plánu příhraničních oblastí; anebo společenských omezení - negativních stereotypů, slabé znalosti jazyka souseda anebo uznávání vysvědčení a diplomů.</p> <p>Analýza přeshraniční spolupráce mezi Polskem a Českem v Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko, nám dovoluje konstatovat, že kromě mnoha výhod, existuje celá řada bariér, které znemožňují anebo účinně omezují spolupráci institucí a komunit nacházejících se po obou stranách hranice. Tyto překážky byly identifikovány ve Zprávě z tematických konferencí věnovaných problematice Schengen, jsou zde tři skupiny činitelů: 1) formálně-právní - nepřizpůsobení unijních norem realitě, rozdíly mezi polskou a českou legislativou; 2) institucionální - nepřizpůsobení organizačních struktur sousedních zemí, administrativně-formální bariéry v realizaci přeshraničních projektů, systémové bariéry v osvětě; 3) sociální - stereotypy, mentalita; kulturní rozdíly; historické zkušenosti, v tom problém národnostní menšiny v Těšínském Slezsku, jazykové bariéry.</p> <p>Způsobem, kterak překonat ony překážky, může být iniciativa Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” spočívající v organisování cyklu školení pro zaměstnance polské a české samosprávy z pohraničí Těšínského Slezska, svým tematickým záběrem zahrnující aspekty formálně-právní, instituční i sociální z příhraničního úhlu pohledu, jejichž záměrem je řešení problémů uvedených ve Zprávě.</p>	
CÍLE PROJEKTU	
<p>Hlavní cíl: Zvyšování kompetencí kádrů samosprávné administrativy v oblasti řešení problémů v rámci přeshraniční spolupráce v Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko</p>	

Podrobné cíle:

1) Organizace cyklu školení o formálně-právních aspektech polsko-české přeshraniční spolupráce v Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko:

- některé aspekty přeshraniční spolupráce a unijní normy a polská a česká legislativa - bariéry možnosti jejich překonávání;
- některé aspekty přeshraniční spolupráce a polská a česká legislativa - bariéry možnosti jejich překonávání.

2) Organizace cyklu školení týkajících se institucionálních aspektů polsko-české přeshraniční spolupráce v Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko:

- některé aspekty přeshraniční spolupráce - organizační struktura veřejné správy Polska a Česka - bariéry možnosti jejich překonávání;
- některé aspekty přeshraniční spolupráce - realizace přeshraničních projektů - bariéry možnosti jejich překonávání;
- některé aspekty přeshraniční spolupráce - osvětový systém v Polsku a Česku - bariéry možnosti jejich překonávání;

3) Organizace cyklu školení vztahujících se k sociálním aspektům, v rámci polsko-české přeshraniční spolupráce v Euroregionu Śląsk Cieszyński - Těšínské Slezsko:

- některé aspekty přeshraniční spolupráce - stereotypy, mentalita; jazyk, kulturní rozdíly na příkladě Poláků a Čechů - bariéry možnosti jejich překonávání;
- některé aspekty přeshraniční spolupráce - historické události, v tom problém polské národnostní menšiny v Těšínském Slezsku - bariéry možnosti jejich překonávání.

UKAZATELE PROJEKTU

Počet institucí veřejné správy účastnících se projektu - min. 32 (16 polských a 16 českých)

Počet pracovníků veřejné správy účastnících se projektu - min. 64 (32 polských a 32 českých).

Zdroj: Vnitřní materiály Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”.

3.5. ZALOŽENÍ EUROINSTITUTU JAKO EVROPSKÉHO SESKUPENÍ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE

Poslední etapou tvorby EuroInstitutu je jeho založení jakožto evropského seskupení územní spolupráce (ESÚS), což je nejvyšší právní forma fungující v Polsku a České republice, která umožňuje spolupráci na mezinárodní úrovni. Podrobné předpisy týkající se založení a působnosti ESÚS nalezneme v Nařízení (ES) č. 1082/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 5. července roku 2006 ve věci evropského seskupení pro územní spolupráci. V souladu s nařízením⁴⁸ Evropské seskupení územní spolupráce může vzniknout na území Společenství dle podmínek a při dodržení podmínek obsažených v nařízení. ESÚS má právní způsobilost,

⁴⁸ Čl. 1, 3, 7 Nařízení (ES) č. 1082/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 5. července r. 2006 r. Ve věci evropského seskupení územní spolupráce (ESÚS).

cílem je usnadnění a rozšíření přeshraniční, nadnárodní nebo meziregionální spolupráce, mezi členy Evropské unie, výhradně za účelem posílení ekonomické a sociální koherence. V každém z členských států ESÚS má právní způsobilost a způsobilost k právním úkonům v tom nejširším smyslu slova dle státního práva členského státu. ESÚS se může skládat z členských států, regionálních orgánů, místních úřadů nebo subjektů veřejně právních (v chápání čl. 1 odst. 9 kapitola druhá nařízení 2004/18/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 31. března roku 2004 ve věci koordinace procedur přiznávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby). Členy ESÚS mohou být rovněž sdružení skládající se ze subjektů patřících do jedné nebo několika z výše vyjmenovaných kategorií. Tito členové svěřují ESÚS provedení úloh, které jsou vymezeny v konvenci⁴⁹. Tyto úlohy jsou vymezeny usnadňováním a rozšiřováním územní spolupráce za účelem posílení hospodářské a sociální koherence. ESÚS v rámci svých zadání může realizovat programy nebo projekty územní spolupráce financované Společenstvím prostřednictvím Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu nebo Kohesního fondu. ESÚS může provádět jiné určené činnosti spojené s územní spoluprací jeho členů pro realizaci cíle, o němž je řeč v čl. 1 odst. 2, nezávisle na tom zda Společenství přispívá finančně. Úlohy ESÚS nesmí zasahovat do výkonu kompetencí vyplývajících z veřejného práva anebo povinností, jejichž účelem je ochrana všeobecných státních zájmů anebo ochrana jiných veřejných orgánů, jako např. policejní pravomoci a regulační pravomoci, justice a zahraniční politika.

Z hlediska přeshraniční spolupráce, ESÚS může být využito k realizaci následujících úkolů⁵⁰:

- zavádění programů územní spolupráce (v tomto případě ESÚS může plnit roli instituce spravující nový program);
- zavádění projektů spolufinancovaných z prostředků strukturálních fondů a Kohesních fondů (projekty spolupráce mohou zahrnovat příhraniční dopravu anebo přeshraniční zdravotní péči v rámci programu spojeného s cílem „Spolupráce“ nebo v rámci dvou „státních“ programů konvergence);
- provádění jiných, cílených činností spojených s územní spoluprací s využitím unijních prostředků (jiné programy společenství, jako např. 7. Rámcový program pro rozvoj vědeckých výzkumů anebo Rámcový program konkurenceschopnosti a inovace, spolufinancovaný organizačními jednotkami dvou členských států);
- provádění jiných, cílených činností spojených s územní spoluprací bez unijních prostředků (tato kategorie se může týkat konkrétních projektů bez unijního

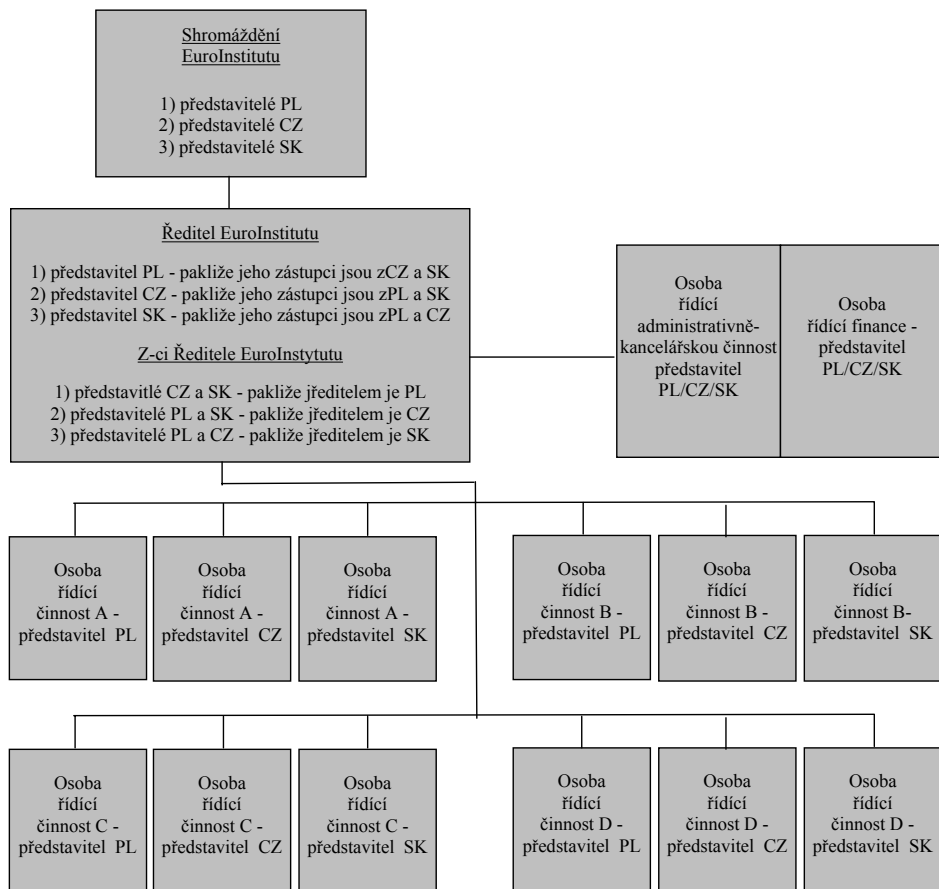
⁴⁹ Konvence vymezuje název ESÚS a statutární sídlo nacházející se v členském státě, dle jehož legislativy byl založen alespoň jeden z jeho členů; území, kde ESÚS může vykonávat své úkoly; zvláštní cíl a zadání ESÚS, čas fungování a podmínky zrušení, seznam členů ESÚS; právní příslušnost ve věcech interpretace a použití konvence, daní právem členského státu, v němž se nachází statutární sídlo ESÚS; příslušné dohody týkající se uznávání, v tom i ve věci finanční kontroly; procedury nanášení změn do konvence, Čl. 8 Nařízení (ES) č. 1082/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 5 července 2006 r. ve věci evropského seskupení územní spolupráce (ESÚS).

⁵⁰ Dirk Peters o Europejskim Ugropowanju Współpracy Terytorialnej [w:] Inforegio - panorama. Regiony jako partnerzy. Cel: Europejska Współpraca Terytorialna, Č. 24, Ana-Paula Laissy, Komisja Europejska, DG ds. Polityki Regionalnej, Bruksela, grudzień 2007, s. 10.

financování (anebo po něm), anebo také platformem s „řídícím“ charakterem, které tvoří stálou a právní strukturu Euroregionu, zahrnujícího jisté příhraniční anebo nadnárodní území).

Ve vztahu k polsko-česko-slovenskému pohraničí EuroInstitut jako evropské seskupení územní spolupráce se stane příkladem pro provozování společných poradenských a školicích aktivit v návaznosti na jednu polsko-česko-slovenskou instituci (schéma 6).

Schéma 6. Struktura Evropského seskupení územní spolupráce pod názvem EuroInstitutu

Zdroj: Vlastní zdroj podle: Materiály od Euro-Institut Kehl Strasbourg.

4. FINANCOVÁNÍ

Jedním nejdůležitějších elementů v činnosti každé organizace je způsob jejího financování. Tato otázka se týká také EuroInstitutu. V etapě budování a rozvoje partnerství (realisace projektů zaměřených na testování spolupráce) finanční prostředky budou získávány z vnějších zdrojů - tuzemských i zahraničních. Záměrem iniciátorů založení EuroInstitutu je, aby většina z nich přicházela do rozpočtů jednotlivých organizací na zásadě zálohování, a ne refundace.

Po transformaci EuroInstitutu ze síťové organizace na subjekt mezinárodního práva - evropské seskupení územní spolupráce, již nepřipadá v úvahu financování z členských příspěvků (i když to nelze vyloučit). Cílem autorů myšlenky založení EuroInstitutu v polsko-česko-slovenském pohraničí je totiž takové vypracování si značky „EuroInstitut“, která se bude asociovat s tou nejvyšší kvalitou služeb poradenství a školení v oblasti přeshraniční problematiky a po ukončení etapy síťové spolupráce, bude moci sama na sebe vydělávat. Maje na ohledu výše uvedené činitele, lze rozlišit několik základních zdrojů financování, které budou použitelné pro budoucí EuroInstitut jako ESÚS:

- strukturální fondy, granty, dotace, dary (od fyzických osob a firem);
- bankovní úroky, kapitálové zisky, podíly a akcie, příjmy z majetku nebo jednorázové příjmy získané prodejem části majetku;
- podpora od tuzemských i zahraničních organizací;
- příjmy z hospodářské činnosti (poradenství a školení; koncepční a výzkumná činnost, vzdělávací a vydavatelská činnost, v tom mimo jiné uvedená v tabulce 5);
- další příjmy.

**EUROINSTITUT JE TŘEBA LOKALIZOVAT NA HRANICI -
NA MÍSTĚ, KDE JE NEJVĚTŠÍ KONCENTRACE PROBLÉMŮ**

**ČLENOVÉ EUROINSTITUTU BY MĚLI VYTVÁŘET PŘÍZNIVÉ PODMÍNKY
PRO JEHO FUNGOVÁNÍ**

**EUROINSTITUT A DALŠÍ ORGANIZACE PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE PŮSOBÍCÍ
V POLSKO-ČESKO-SLOVENSKÉM POHRANIČÍ JE NUTNÉ SOUSTŘEDIT
NA JEDNOM MÍSTĚ, COŽ ZNAČNĚ ULEHČÍ SPOLUPRÁCI MIZI NIMI,
A OBČANŮM DÁ RYCHLEJŠÍ PŘÍSTUP K INSTITUCÍM,
KTERÉ HLEDÁJÍ**

**EUROINSTITUT SPOLU S DALŠÍMI INSTITUCEMI PŘESHRANIČNÍ
SPOLUPRÁCE BY MĚL BÝT PROPAGOVANÝ DLE PŘÍKLADU ORGANIZACE
Z KEHL JAKO CENTRUM KOMPETENCÍ V PŘESHRANIČNÍCH
A EVROPSKÝCH ZÁLEŽITOSTECH**

SHRnutí

(...) Různorodost problémů a příležitostí na obou stranách hranice v Evropě mají za následek to, že přeshraniční spolupráce se stala nezbytnou. Protože slouží uskutečňování principů mezinárodního práva na snadno přehledném území pohraničí.(...)⁵¹. Hlavní motivy přeshraniční spolupráce se soustřeďují mimo jiné na: přetváření hranice z dělícího elementu na místo plnicí roli setkání sousedů; překonávání vzájemných předsudků a nevraživosti mezi příhraničními oblastmi, které vyplývají z historického dědictví; rozvoje demokracie a fungování úřadů na regionální a lokální úrovni; překonávání periferijního umístění a izolace a hospodářském růstu a zvyšování životní úrovně obyvatel pohraničí ⁵².

Podstanou roli v rámci spolupráce přes hranice sehrávají profilované instituce založené k tomu účelu, aby realizovaly přesně vymezené úkoly. Tyto fungují v evropském veřejném prostoru a doplňují aktivity provozované příhraničními strukturami - euroregiony, euregia, eurodistrikty, pracovní skupiny. Modelovým příkladem organizace tohoto druhu je Euro-Institut - „neutrální platforma“ pracující na francouzsko-německém pohraničí spolupráce, která tím, že provozuje poradenskou a školicí činnost v oblasti přeshraniční problematiky, přispívá k řešení problémů vyplývajících z různých politicko-správních a strukturálních systémů obou částí zmíněného pohraničí; k odstraňování administrativních bariér všeho druhu a pobízení veřejných subjektů z Francie a Německa k práci ve prospěch vzájemné spolupráce.

Iniciativu založení střediska pro školení a poradenství, které bude plnit podobné funkce, jako organizace v Kehl, chceme také uskutečnit na území polsko-česko-slovenského pohraničí. Proto vznikla studie proveditelnosti EuroInstitutu, ve které byly vymezeny etapy tvoření organizace od chvíle identifikace překážek a potřeb spojených s přeshraniční spoluprací na pohraničí Polska, Česka a Slovenska až do chvíle založení EuroInstitutu jako evropského seskupení územní spolupráce. Bude to první subjekt mezinárodního práva v Středovýchodní Evropě, který poskytuje služby tohoto druhu.

⁵¹ *Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych - nowelizacja*, SERG, Gronau 2004, s. 3.

⁵² *Praktyczny podręcznik współpracy transgranicznej*, SERG, Gronau 2000, A1, s. 7.